

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

**1 OCAK – 31 ARALIK 2020
HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Hacı Ömer Sabancı Holding Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Hacı Ömer Sabancı Holding Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2020 tarihli konsolide bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin TFRS 9 çerçevesinde belirlenen beklenen zarar karşılıkları (Dipnot 32) Grup'un 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarında aktifinde önemli bir paya sahip olan toplam 284 milyar TL finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ve bunlara ilişkin ayrılmış olan toplam 17 milyar TL değer düşüklüğü karşılığı bulunmaktadır. TFRS 9, uygulamada önemli derecede yargı ve yorum gerektiren karmaşık bir muhasebe standardıdır. Bu yargı ve yorumlar, itfa edilmiş maliyetle ölçülen kredilerdeki, beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Buna ilave olarak, oluşturulan modellerin işletilmesinde birden fazla sistemden elde edilen geniş bir veriye ihtiyaç duyulmaktadır ki bu verilerin, tamlığı ve doğruluğu da beklenen kredi zararlarının belirlenmesinde kilit öneme sahiptir. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen zarar karşılığı, bilanço tarihi itibarıyla yönetimin en iyi tahminlerini ve geçmiş kayıp tecrübesini içerecek şekilde benzer kredi portföyleri için kolektif olarak; önemli krediler için ise bireysel bazda değerlendirilerek ayrılmaktadır. COVID-19 salgını kaynaklı etkiler 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kredi zarar karşılıklarının belirlenmesinde Grup yönetiminin kullandığı tahmin ve varsayımlarının önemini artırmıştır. Söz konusu etkilerin yarattığı belirsizlikler yönetim tarafından yapılan yargı ve tahminlerde dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; beklenen kredi zararları karşılıklarının, geçmiş kayıp tecrübesi, mevcut koşullar, ileriye yönelik makro-ekonomik beklentiler gibi bütünü itibarıyla karmaşık bilgi ve tahmin içeriyor olması; mevcut olan finans sektörü faaliyetlerinden alacaklarının büyüklüğü; söz konusu finans sektörü faaliyetlerinden alacakların TFRS 9 çerçevesinde niteliklerine (aşamalara) göre doğru olarak sınıflandırılması ve bunlara ilişkin hesaplanan zarar karşılığının belirlenmesinin önemidir. Kredilerin doğru sınıflandırılması, temerrüt halinin doğru ve zamanında belirlenmesi ve yönetim tarafından yapılan diğer yargı ve tahminler bilançoda taşınan değer düşüş karşılık tutarını önemli derecede etkileyeceğinden, söz konusu alan tarafımızca kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde finans sektörü faaliyetlerinden alacakların niteliklerine göre sınıflandırılmasına ve değer düşüklüğü hesaplamalarının, ilgili TFRS 9 çerçevesinde belirlenmesine ilişkin Grup'un oluşturduğu politika, prosedür ve yönetim ilkelerini COVID-19 etkilerini de dikkate alarak değerlendirdik. Bu ilkeler doğrultusunda tesis edilen uygulama kontrollerinin tasarım ve işletim etkinliklerini test ettik. Önemli kredi portföyleri için Grup'un karşılıklarının belirlenmesinde geliştirdiği modellerde kullanılan yöntemlerin Grup'un oluşturduğu politika ve prosedürler çerçevesinde, TFRS 9 ilkelerine uygun olarak yapıldığını finansal risk uzmanlarımız ile birlikte değerlendirdik ve test ettik. Söz konusu modellerin içerdiği hesaplamalar finansal risk uzmanlarımız ile birlikte tarafımızca örneklem bazında tekrar yapılarak kontrol edildi. Modellerde kullanılan, segmentasyon, ömür boyu beklenen temerrüt olasılıkları ve temerrüt halinde kayıp oranı hesaplamaları ile COVID-19 salgınının etkilerini de içeren makro-ekonomik beklentilerin yansıtılmasına yönelik yaklaşımlar bağımsız olarak tarafımızca ilgili uzmanlarımız ile birlikte değerlendirildi. Finans sektörü faaliyetlerinden alacakların TFRS 9 çerçevesinde, kredi riskine göre sınıflandırılmasının makul olup olmadığı, değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti ve alacağın değer düşüklüğü karşılığının zamanında tesis edilip edilmediğini saptamak için örneklem bazında seçtiğimiz kredi kümesi için kredi inceleme prosedürlerini gerçekleştirdik. Ayrıca değer düşüklüğüne uğramış finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile diğer önemli krediler için, Grup'un uygulaması gereği bireysel olarak, değerlendirilen kredilere ilişkin tesis edilen karşılıkların tutarlılığını ve makul olup olmadığını desteklenebilir veriler ile kontrol ettik ve Grup yönetimi ile yapılan görüşmeler çerçevesinde değer düşüklüğü hesaplamalarına baz teşkil eden temel varsayım ve diğer yargıları sorgulayıp makul olup olmadığını COVID-19 kaynaklı oluşan belirsizliklerin etkilediği alanlar dahil olacak şekilde değerlendirdik. Grup'un finansal tablolarında, finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar ile ilgili değer düşüklüğüne ilişkin dipnotların tutarlılığını ve yeterliliğini kontrol ettik.

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemesi (Dipnot 2.3.20) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla düzenlenmiş konsolide finansal tablolarda, Grup Emekli Sandığı yükümlülüklerine ilişkin olarak 126 milyon TL karşılık ayırmıştır. Grup'un Tekaüt Sandığı Vakfı ("Sandık") 506 Sayılı Kanunun Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK'ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemeleri uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Grup yönetimi söz konusu değerlemelerin yapılması amacıyla harici bir danışmanlık firmasının hizmetlerinden faydalanmaktadır. Denetimimiz esnasında bu alana odaklanmamızın nedeni; sağlanan sosyal faydalara ilişkin emekli sandığı yükümlülük hesaplamalarında kullanılan iskonto oranları, maaş artışları, demografik beklentiler gibi ekonomik ve aktüeryal varsayımların önemi ve bu varsayımlardaki olası farklılaşmaların emekli sandığı yükümlülüğü üzerinde önemli etkilere neden olmasıdır.	Gerçekleştirdiğimiz denetim çalışmaları dahilinde, Emekli Sandığı yükümlülüklerinin hesaplamalarında kullanılan ve Grup yönetimi tarafından harici danışmanlık firmasına sağlanan, çalışan verilerinin doğruluğunu bir örneklem kümesi seçerek test ettik. Ayrıca Emekli Sandığı bilançosunda yer alan varlıkların fiili mevcudiyeti ve değerlerini doğruladık. Harici danışman aktüerler tarafından yükümlülüğün hesaplanmasında kullanılan varsayım ve değerlemelerin makul olup olmadığını aktüer uzmanlarımız vasıtasıyla değerlendirdik. Ayrıca Grup'un finansal tablolarında Emekli Sandığı'na ilişkin yer alan dipnotları kontrol ettik.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 23 Şubat 2021 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Burak Özpoyraz, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 23 Şubat 2021

KONSOLİDE BİLANÇOLAR.....	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI	3
KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	4
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI	5
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI.....	6
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	7-126
DİPNOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU.....	7-10
DİPNOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	10-38
DİPNOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	38-39
DİPNOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	40-59
DİPNOT 5 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	60
DİPNOT 6 FİNANSAL YATIRIMLAR	61-65
DİPNOT 7 FİNANSAL BORÇLAR	66-68
DİPNOT 8 KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER	68-69
DİPNOT 9 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	69
DİPNOT 10 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	70
DİPNOT 11 STOKLAR	71
DİPNOT 12 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	71
DİPNOT 13 ÖZKAYNAK YÖNETİMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	72-74
DİPNOT 14 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	75
DİPNOT 15 MADDİ DURAN VARLIKLAR	76-77
DİPNOT 16 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	78
DİPNOT 17 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI.....	79-80
DİPNOT 18 ŞEREFİYE	81
DİPNOT 19 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	81-84
DİPNOT 20 TAHHÜTLER	85-88
DİPNOT 21 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	89-90
DİPNOT 22 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	90
DİPNOT 23 ÖZKAYNAKLAR	91-92
DİPNOT 24 SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER	93
DİPNOT 25 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	94
DİPNOT 26 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER.....	94-95
DİPNOT 27 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER	96
DİPNOT 28 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER	96-97
DİPNOT 29 FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER	97
DİPNOT 30 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	97-101
DİPNOT 31 TÜREV ARAÇLAR	102
DİPNOT 32 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR.....	103-105
DİPNOT 33 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	106
DİPNOT 34 PAY BAŞINA KAZANÇ	107
DİPNOT 35 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	107
DİPNOT 36 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	108-121
DİPNOT 37 FİNANSAL ARAÇLAR	122-125
DİPNOT 38 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	126

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 VE 2019 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2019
	Dipnot Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		269.491.344	206.970.925
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	19.828.118	22.447.203
Finansal Yatırımlar		35.799.568	28.210.697
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan	6.a	9.214.502	7.289.522
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	6.b	9.837.424	16.750.747
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	6.c	16.731.294	4.170.428
- Vadeli Mevduatlar	6.d	16.348	-
Ticari Alacaklar	9	1.845.555	1.625.419
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	32	150.108.617	117.257.770
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı		42.604.370	26.541.745
Diğer Alacaklar	10	4.497.536	2.101.358
Türev Araçlar	31	8.463.520	3.137.883
Stoklar	11	3.761.354	3.124.669
Peşin Ödenmiş Giderler	12	1.204.269	893.037
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		6.788	4.733
Diğer Dönen Varlıklar	22	1.109.423	952.864
		269.229.118	206.297.378
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar	24	262.226	673.547
Duran Varlıklar		231.767.030	199.376.954
Finansal Yatırımlar		73.524.030	62.169.382
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	6.b	48.382.002	50.773.699
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	6.c	25.142.028	11.395.683
Ticari Alacaklar	9	566	17
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	32	116.970.690	100.134.183
Diğer Alacaklar	10	3.869.631	3.025.117
Türev Araçlar	31	14.455.362	13.490.781
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	13	8.298.372	7.335.503
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	14	235.062	191.035
Maddi Duran Varlıklar	15	7.959.621	7.295.877
Kullanım Hakkı Varlıkları	17	1.731.577	1.885.463
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		3.875.970	3.348.497
- Şerefiye	18	1.600.690	1.475.337
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	16	2.275.280	1.873.160
Peşin Ödenmiş Giderler	12	17.368	21.719
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	30	719.275	353.154
Diğer Duran Varlıklar	22	109.506	126.226
TOPLAM VARLIKLAR		501.258.374	406.347.879

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 23 Şubat 2021 tarihli toplantısında onaylanmış ve Yönetim Kurulu adına, Yönetim Kurulu üyesi ve CEO Cenk Alper ile Finans Grup Başkanı Barış Oran tarafından imzalanmıştır. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 VE 2019 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2019
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		351.320.596	278.812.101
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	13.713.590	10.342.807
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7	20.053.065	15.005.313
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	8	334.423	306.876
Ticari Borçlar	9	5.023.674	3.995.658
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	292.375.186	237.928.489
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	21	119.126	62.430
Diğer Borçlar	10	9.088.626	6.078.721
Türev Araçlar	31	5.795.534	1.790.818
Ertelenmiş Gelirler	12	209.063	186.978
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	30	1.171.845	355.895
Kısa Vadeli Karşılıklar		1.209.636	900.438
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	21	522.275	422.063
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	19	687.361	478.375
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	22	2.222.801	1.854.561
		351.316.569	278.808.984
Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	24	4.027	3.117
Uzun Vadeli Yükümlülükler		73.154.884	61.058.335
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7	38.494.543	32.736.661
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	8	1.599.783	1.677.959
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	18.066.046	14.463.018
Diğer Borçlar	10	4.431.151	3.374.173
Türev Araçlar	31	9.108.320	7.271.155
Ertelenmiş Gelirler	12	137.410	83.279
Uzun Vadeli Karşılıklar		946.430	669.814
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	21	704.926	547.820
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	19	241.504	121.994
Ödenecek Vergi ve Fonlar		-	5.094
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	30	318.277	737.000
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	22	52.924	40.182
ÖZKAYNAKLAR		76.782.894	66.477.443
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	23	37.996.499	33.258.317
Ödenmiş Sermaye	23	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltme Farkları		3.426.761	3.426.761
Paylara İlişkin Primler	23	22.237	22.237
Geri Alınmış Paylar (-)	23	(190.470)	(190.470)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak			
Birikmiş Kar ya da Zarar		(150.921)	(116.253)
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/(Kayıpları)		(150.921)	(116.253)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak		1.135.944	531.823
Birikmiş Kar ya da Zarar			
- Yabancı Para Çevrim Farkları	23	2.684.551	1.688.674
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları	23	(1.755.742)	(1.213.290)
- Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları/(Kayıpları)	23	207.135	56.439
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	23	1.223.543	1.173.886
Geçmiş Yıllar Karları		25.721.428	22.590.193
Net Dönem Karı		4.767.573	3.779.736
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		38.786.395	33.219.126
TOPLAM KAYNAKLAR		501.258.374	406.347.879

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur .

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2020 VE 2019 DÖNEMLERİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2019
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Hasılat (net)	4,25	21.529.210	18.782.988
Satışların Maliyeti (-)	4,25	(17.005.423)	(14.874.681)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		4.523.787	3.908.307
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	4	37.824.578	41.083.678
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	4	(20.691.934)	(27.149.264)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		17.132.644	13.934.414
BRÜT KAR		21.656.431	17.842.721
Genel Yönetim Giderleri (-)	26	(8.947.977)	(7.672.450)
Pazarlama Giderleri (-)	26	(2.406.697)	(2.190.870)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	26	(27.375)	(19.486)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	27	2.767.140	1.068.496
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	27	(2.611.800)	(1.057.054)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	13	1.532.631	1.466.691
FAALİYET KARI		11.962.353	9.438.048
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	28	147.553	175.503
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	28	(5.143)	(76.544)
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		12.104.763	9.537.007
Finansman Gelirleri	29	57.332	68.432
Finansman Giderleri (-)	29	(985.194)	(1.061.097)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI			
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		11.176.901	8.544.342
Dönem Vergi Gideri	30	(2.592.425)	(1.955.731)
Ertelenmiş Vergi Geliri / (Gideri)	30	321.886	376.509
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN DÖNEM KARI		8.906.362	6.965.120
DURDURULAN FAALİYETLER			
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası			
Dönem Zararı	24	(7.109)	(152)
DÖNEM KARI		8.899.253	6.964.968
DÖNEM KARININ DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		4.131.680	3.185.232
- Ana Ortaklık Payları		4.767.573	3.779.736
Pay başına kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		2,34	1,85
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç			
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		2,34	1,85

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2020 VE 2019 HESAP DÖNEMLERİNE AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2019
	Dipnot		
DÖNEM KARI		8.899.253	6.964.968
Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider):			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(74.162)	(84.326)
Aktüeryal (kayıp)/kazanç	30	(70.204)	(72.339)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerindeki) paylar, vergi sonrası	30	(3.958)	(11.987)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		1.752.525	2.452.739
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider), vergi sonrası	30	338.361	3.089.644
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	30	2.398.840	710.487
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	30	412.129	(994.821)
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	30	(1.185.472)	(155.126)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerinden) paylar, vergi sonrası	30	(211.333)	(197.445)
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER)			
(VERGİ SONRASI)		1.678.363	2.368.413
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		10.577.616	9.333.381
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		5.240.590	4.692.458
- Ana Ortaklık Payları		5.337.026	4.640.923

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2020 VE 2019 HESAP DÖNEMLERİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden													
	Sınıflandırılmayacak				Sınıflandırılacak									
					Birikmiş Diğer Kapsamlı									
	Gelirler ve Giderler				Gelirler ve Giderler									
	Sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Geri Alınmış Paylar (-)	Paylara ilişkin primler	Aktüeryal (kayıp) / kazanç	Yabancı para çevrim farkları	Riskten Korunma Fonları	Değer artış fonları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2019 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(74.784)	1.382.776	(535.681)	(1.217.928)	1.050.078	19.556.239	3.830.335	29.289.967	27.105.829	56.395.796
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	123.808	3.706.527	(3.830.335)	-	-	-
Bağlı ortaklık çıkış etkisi (****)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(11.728)	-	(11.728)	(297.901)	(309.629)
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(660.845)	-	(660.845)	(62.162)	(723.007)
Sermaye arttırımı (*****)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.780.902	1.780.902
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(41.469)	305.898	(677.609)	1.274.367	-	-	3.779.736	4.640.923	4.692.458	9.333.381
31 Aralık 2019 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(116.253)	1.688.674	(1.213.290)	56.439	1.173.886	22.590.193	3.779.736	33.258.317	33.219.126	66.477.443
1 Ocak 2020 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(116.253)	1.688.674	(1.213.290)	56.439	1.173.886	22.590.193	3.779.736	33.258.317	33.219.126	66.477.443
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	49.657	3.730.079	(3.779.736)	-	-	-
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(684.346)	-	(684.346)	(36.036)	(720.382)
Sermaye arttırımı (**) (***)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.006	161.006
Bağlı Ortaklık hisse oranları değişikliği (***) (****)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.502	-	85.502	201.709	287.211
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(34.668)	995.877	(542.452)	150.696	-	-	4.767.573	5.337.026	5.240.590	10.577.616
31 Aralık 2020	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(150.921)	2.684.551	(1.755.742)	207.135	1.223.543	25.721.428	4.767.573	37.996.499	38.786.395	76.782.894

(*) Holding tarafından 1 TL nominal değerli pay başına ödenen temettü brüt 0,33 TL'dir (2019: 0,30 TL).

(**) Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin bağlı ortaklığı Afyon Çimento A.Ş., 100.000.000 Tam TL olan çıkarılmış sermayesini, tamamı nakden (bedelli) karşılanmak suretiyle %300 oranında 300.000.000.- Tam TL artırarak 400.000.000 TL 'ye çıkarmıştır. Sermaye artışı 29 Mayıs 2020 tarihinde sermaye tescili ile sona ermiştir.

(***) Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş., 700.000.000 Tam TL tutarındaki çıkarılmış sermayesini 595.755.646 Tam TL tutarında azaltarak 104.244.353 Tam TL 'ye düşürmüş ve bu sermaye azaltımı ile eşzamanlı olarak tamamı nakden karşılanmak üzere toplam 23.529.411 Tam TL tutarda sermaye arttırımı gerçekleştirmiştir.

(****) Grup, bağlı ortaklıklarından Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş.'nin 2.500.000 TL nominal değerli payların satışını tamamlamış olup, yapılan pay satışlarıyla birlikte CarrefourSA paylarının fiili dolaşım oranı %5 'in üzerine çıkarılmıştır. Bu satış sonrası Grup'un CarrefourSA sermayesindeki payı %57,12 olmuştur.

(*****)Grup, bağlı ortaklıklarından Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin sermayesinin %10,28'ini temsil eden 11.310.508 Tam TL nominal değerli payların satışını tamamlamış olup Teknosa sermayesindeki payı %50,00 olmuştur.

(*****) Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa Ulaşım Araçları A.Ş.'nin satışı 30 Mayıs 2019 tarihinde, Yünsa'nın satışı ise 26 Kasım 2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

(*****) 2019 Ocak ayında Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank'ın çıkarılmış sermayesi 1,2 Milyar (Tam) TL artırılarak 4 Milyar (Tam) TL'den 5,2 Milyar (Tam) TL'ye yükselmiştir.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2020 VE 2019 HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2020	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2019
	Dipnot Referansları		
Südürlülen faaliyetler vergi öncesi karı		11.176.901	8.544.342
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası (karı) / zararı		(7.109)	(152)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile □ mutabakatına yönelik düzeltmeler: □			
Amortisman ve itfa payları	14,15,16,17	1.642.179	1.403.433
Kredi risk karşılıkları	32	6.488.159	7.137.683
Türev araçların makul değer değişikliği		(204.111)	639.063
Faiz ve kur gelirleri		(4.923.328)	(8.420.665)
Faiz giderleri		1.335.266	1.365.778
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		122.312	139.163
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü/(değer düşüklüğü iptali)	14,15,16	9.259	4.395
Satış Amaçlı Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü (iptali) ile İlgili Düzeltmeler	24	496.888	938.867
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve yatırım amaçlı menkul kıymetler satış karı		(120.835)	(65.429)
İş ortaklıkları ve iştirak kazancı		(1.532.631)	(1.466.691)
Bağlı ortaklık satış (karı) / zararı		-	46.495
Stok değer düşüklüğü karşılığı/(iptalleri)	11	18.760	(16.917)
Şüpheli alacak giderleri		9.844	(125.675)
İştirak / İş ortaklıkları hisse satış (karı)/zararı		-	(56.525)
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		175.006	36.160
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		14.686.560	10.103.325
Ticari alacaklardaki değişim		(230.529)	(2.488)
Stoklardaki değişim		(650.030)	(568.957)
Diğer alacaklar ve diğer dönen varlıklardaki değişim		(3.660.868)	(26.038)
Ticari borçlardaki değişim		1.028.016	832.258
Diğer borçlar ve yükümlülüklerdeki değişim		3.626.765	(275.599)
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıkların işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		181.064	240.649
Finans bölümündeki işletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Menkul kıymetlerdeki değişim		(1.924.395)	(411.136)
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki değişim		(54.397.863)	(15.797.616)
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlardaki değişim		58.987.863	33.640.035
T.C. Merkez Bankası hesabı		(16.488.661)	978.156
Ödenen vergi	30	(2.023.924)	(1.385.511)
Ödenen kıdem tazminatı	21	(65.691)	(102.435)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit		(931.693)	27.224.643
Yatırım harcamaları	4	(1.824.011)	(1.900.829)
Makul değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyetinden tutulan finansal varlık alım/satımı		(17.532.621)	(20.853.658)
İştirak ve bağlı ortaklık hisse alımından dolayı nakit çıkışı		(83.264)	(998.946)
Bağlı ortaklık çıkışından/hisse satışından elde edilen nakit		316.070	252.149
İş ortaklığı halka arzından/hisse satışından sağlanan nakit		-	152.930
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışından sağlanan nakit		318.704	133.052
Alınan temettüler		428.922	565.570
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit		(18.376.200)	(22.649.732)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		19.051.336	3.245.573
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(5.740.452)	(12.252.903)
Ödenen temettü		(684.346)	(660.845)
Bağlı ortaklıkların sermaye artırımını sebebiyle oluşan nakit girişleri		161.006	1.780.902
Kontrol gücü olmayan paylara ödenen temettü		(36.036)	(62.162)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		12.751.508	(7.949.435)
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi		3.516.122	3.245.458
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		(3.040.263)	(129.066)
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri (*)		18.525.274	18.654.340
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		15.485.011	18.525.274

(*) Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 332 TL faiz reeskontu içermektedir (31 Aralık 2019: 5.190 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 3.916.739 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 4.342.775 TL'dir (31 Aralık 2019: Sırasıyla; 5.002.895 TL ve 3.916.739 TL'dir).

İlişkitedeki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (“Holding”) 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye’de tescil edilmiştir. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 63.412’dir (31 Aralık 2019: 62.051). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul’da (“BİST”) (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (“İMKB”)) işlem görmektedir. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup’un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 23):

	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,22
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,83
	100,00

Holding, Bağlı Ortaklıkları, İş Ortaklıkları ve İştirakleri birlikte “Grup” olarak adlandırılmıştır. Holding, Sabancı Ailesi tarafından yönetilmektedir.

Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan sayıları	Kayıtlı olduğu ülke
Akbank T.A.Ş. (“Akbank”)	BİST	Bankacılık	Bankacılık	16.231	Türkiye
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (“Carrefoursa”)	BİST	Ticaret	Perakende	13.157	Türkiye
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (“Teknosa”)	BİST	Ticaret	Perakende	2.337	Türkiye
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Çimsa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	2.265	Türkiye
Kordsa Teknik Tekstil Anonim Şirketi (“Kordsa”)	BİST	Lastik takviye	Sanayi	4.492	Türkiye
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”)	-	Ticaret	Diğer	49	Türkiye
Ankara Enternasyonel Otelcilik A.Ş. (“AEO”)	-	Turizm	Diğer	2	Türkiye
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. (“Tursa”)	-	Turizm	Diğer	3	Türkiye
Sabancı Dijital Teknoloji Hizmetleri A.Ş. (“SabancıDX”)	-	Bilgi Teknolojileri	Diğer	217	Türkiye
Çimsa Sabancı Cement BV (“CSC BV”)	-	Çimento	Yapı Malzemeleri	-	Hollanda

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Ayrıca, Banka’nın bağlı ortaklığı olmamakla birlikte %100 kontrol gücüne sahip olduğu, yurtdışından uzun vadeli finansman sağlamak amacıyla Kasım 1999’da “Yapılandırılmış İşletme” olarak kurulan A.R.T.S. Ltd. de tam konsolidasyon yöntemi ile konsolidasyona dahil edilmiştir.

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4’te Holding’e ilişkin bilgiler “Diğer” grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Aksigorta A.Ş. (“Aksigorta”)	BİST	Sigorta	Finansal Hizmetler	Ageas	662
Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. (“Avivasa”)	BİST	Bireysel Emeklilik ve sigorta	Finansal Hizmetler	Aviva	1.757
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Brisa”)	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	2.953
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Akçansa”)	BİST	Çimento	Yapı Malzemeleri	Heidelberg	2.035
Enerjisa Enerji A.Ş. (“Enerjisa Enerji”)	BİST	Enerji	Enerji	E.ON SE	11.267
Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. (“Enerjisa Üretim”)	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	1.204
Temsa Ulaşım Araçları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Temsa Ulaşım Araçları”)	-	Otomotiv	Diğer	PPF Industry CO. B.V.	1.420

İş ortaklıkları Türkiye’de kurulmuştur.

İştirakler

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İştiraklerin faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İştirakler	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. (Philsa)	-	Tütün ürünleri üretim	Sanayi	Philip Morris	2.862
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. (“Philip Morrisa”)	-	Tütün ürünleri pazarlama ve satış	Sanayi	Philip Morris	

Çalışan sayıları Philsa ve Philip Morrisa toplam rakamlarıdır.

İştirakler, Türkiye’de kurulmuştur.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

COVID-19 salgını, 2020'nin ilk çeyreğinde virüsün dünyaya yayılmasıyla sağlık sistemleri ve ekonomi üzerinde ciddi etkilere neden olmuştur. Ülkeler, salgının yayılmasını yavaşlatmak için hastaların test ve tedavi edilmesi, seyahat kısıtlamalarının uygulanması, vatandaşların karantinaya alınması ve büyük toplantıların iptal edilmesi gibi önlemler almıştır. Bu sosyal önlemlerle birlikte, ekonomik görünüm üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için kapsamlı finansal önlemler de eş zamanlı olarak alınmıştır. Benzer şekilde, Türkiye de vatandaşların sağlığını ve güvenliğini sağlamak için birçok önlemin yanı sıra şirketleri ve hanehalkını bu zorlu koşullarda desteklemek için düzenleyici, mali ve parasal aksiyonları hayata geçirmiştir. Grup yönetimi COVID-19 salgınının Grup'un konsolide finansal durumuna, konsolide finansal performansına ve konsolide nakit akışlarına olan olumsuz etkilerini etkin bir şekilde yönetmek adına tüm gelişmeleri yakından takip etmekte ve gerekli tedbirleri almaktadır. Grup yönetimi, mevcut belirsiz ekonomik görünüme rağmen Grup'un ticari risklerini ve likidite rezervlerini başarılı bir şekilde yönetebileceğine inanmaktadır. COVID-19 salgını yaklaşımını Grup bölümleri aşağıda açıkladığı özet şekliyle yürütmektedir;

Bankacılık:

Bankacılık grubumuz yüksek likidite, düşük kaldıraç oranı ve güçlü sermaye yapısı gibi güçlü yönlerine odaklanmakta, gelişmiş dijital altyapısı sayesinde tüm faaliyetlerini kesintisiz olarak sağlamaktadır.

Enerji:

Enerji grubumuz kamu hizmetleri açısından hayati öneme haiz altyapı sistemlerini koruyabilmek amacıyla gerekli önlemleri almakta, hizmet standartlarını korumaya yönelik olanlar dışında geliştirme yatırımlarını ertelemektedir. Enerji santrallerimiz ise asgari kesintiyle faaliyetlerine devam etmektedir. Dağıtım gelirlerimiz enerji tüketimine bağlı olmadığından, perakende gelirlerimiz de müşteri portföyümüzü gerçek anlamda olumsuz etkilemeyen hanehalkı müşterisi ağırlıklı olduğundan enerji segmenti ciromuz üzerindeki COVID-19 olumsuz etkileri sınırlı seviyededir.

Perakende:

Perakende grubumuz açısından öncelik iş sürekliliğini sağlamaktır. Tedarik zincirindeki işlemler kesintisiz olarak sürdürülmekte, özellikle likidite ve işletme sermayesine odaklanılmaktadır. Gıda perakendesinde, web servisleri aracılığıyla gerçekleşen eşi görülmemiş talep sıçramasını karşılayabilmek amacıyla yazılım ve donanım becerileri geliştirilmektedir.

Finansal Hizmetler:

Finansal Hizmetler grubumuz çalışanların sağlığını önceliğe alarak iş ortakları, müşteriler ve acentelerin güvenliği konusunda yoğun önlem ve tedbirleri almış bulunmaktadır. COVID-19 sürecinin neden olduğu bireysel segmentteki iş hacmi etkileri ve diğer operasyonel etkiler yakından takip edilmektedir. Ayrıca grup, salgın nedeniyle faaliyetlerine etkin bir şekilde devam edebilmesi için yeterli likiditenin sürekli olarak elde bulundurulmasını sağlayacak strateji ve politikaları uygulamaktadır.

Yapı Malzemeleri:

Yapı Malzemeleri grubumuz, salgının faaliyetlerine ve finansal durumuna olası etkilerini, tüm açılardan titizlikle takip etmekte ve grubun bu olaydan mümkün olan en az şekilde etkilenmesi için gerekli aksiyonları hızlıca almıştır. Bu kapsamda, fabrikalarda dönüşümlü çalışma yöntemi ve zorunlu görevler nedeniyle işyerinde bulunulması gereken durumlar için ise sıkı sağlık ve güvenlik tedbirleri uygulanmaya başlanmıştır. Bu salgın hastalığın Grup iş süreçlerindeki olumsuz etkisini azaltmak için gerekli planlamalar ve senaryo analizleri yapılmaktadır. Tüm çalışma bölgelerinde acil olmayan harcamalarda kısıntıya gidilmiştir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Sanayi:

Sanayi grubumuz, salgın nedeniyle ortaya çıkan toplumsal ve ekonomik durumun potansiyel etkilerini değerlendirmek için faaliyet gösterilen pazarlardaki gelişmeleri yakından izlemektedir. Buna göre; salgının etkileri nedeniyle bazı tesislerde üretim kesintisine gidilmekte, likidite ve operasyonel verimliliği arttırmak için stoklar ve alacaklara odaklanılmakta, yatırım harcamaları da düzenli olarak takip edilmektedir.

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 TMS’ye Uygunluk Beyanı

Sabancı Holding ve Türkiye’de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu’na (“TTK”), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı’na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı’na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar’ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları’na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğ’in 5’inci Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar (“TMS”) esas alınmıştır.

Ayrıca, konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara ve KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan “TMS Taksonomi Hakkında Duyuru” ya uygun olarak sunulmuştur. Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları

(a) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 “Finansal Tabloların Sunuluşu” ve TMS 8 “Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar” daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS’lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- i) TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
- ii) önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi ve
- iii) önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 ‘deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

TFRS 3’teki değişiklikler – işletme tanımı; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikte birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır.

TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7 ‘deki değişiklikler- Gösterge faiz oranı reformu; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak belirli kolaylaştırıcı uygulamalar sağlar. Bu uygulamalar korunma muhasebesi ile ilgilidir ve IBOR reformunun etkisi genellikle riskten korunma muhasebesinin sona ermesine neden olmamalıdır. Bununla birlikte herhangi bir riskten korunma etkinsizliğinin gelir tablosunda kaydedilmeye devam etmesi gerekir. IBOR bazlı sözleşmelerde korunma muhasebesinin yaygın olması göz önüne alındığında bu kolaylaştırıcı uygulamalar sektördeki tüm şirketleri etkileyecektir.

TFRS 16 ‘Kiralamalar - COVID 19 Kira imtiyazlarına ilişkin’ değişiklikler; 1 Haziran 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. COVID-19 salgını sebebiyle kiracılara kira ödemelerinde bazı imtiyazlar sağlanmıştır. Bu imtiyazlar, kira ödemelerine ara verilmesi veya ertelenmesi dahil olmak üzere çeşitli şekillerde olabilir. 28 Mayıs 2020 tarihinde, UMSK UFRS 16 Kiralamalar standardında yayımladığı değişiklik ile kiracıların kira ödemelerinde COVID-19 sebebiyle tanınan imtiyazların, kiralamada yapılan bir değişiklik olup olmadığını değerlendirmemeleri konusunda isteğe bağlı kolaylaştırıcı bir uygulama getirmiştir. Kiracılar, bu tür kira imtiyazlarını kiralamada yapılan bir değişiklik olmaması durumunda geçerli olan hükümler uyarınca muhasebeleştirilmeyi seçebilirler. Bu uygulama kolaylığı çoğu zaman kira ödemelerinde azalmayı tetikleyen olay veya koşulun ortaya çıktığı dönemlerde kira imtiyazının değişken kira ödemesi olarak muhasebeleştirilmesine neden olur.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (devamı)

(b) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

TFRS 17, "Sigorta Sözleşmeleri"; 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

TMS 1, "Finansal tabloların sunumu" standardının yükümlülüklerin sınıflandırılmasına ilişkin değişikliği; 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1, "Finansal tabloların sunumu" standardında yapılan bu dar kapsamlı değişiklikler, raporlama dönemi sonunda mevcut olan haklara bağlı olarak yükümlülüklerin cari veya cari olmayan olarak sınıflandırıldığını açıklamaktadır. Sınıflandırma, raporlama tarihinden sonraki olaylar veya işletmenin beklentilerinden etkilenmemektedir (örneğin, bir imtiyazın alınması veya sözleşmenin ihlali). Değişiklik ayrıca, TMS 1'in bir yükümlülüğün "ödenmesi"nin ne anlama geldiğini açıklığa kavuşturmaktadır.

TFRS 3, TMS 16, TMS 37'de yapılan dar kapsamlı değişiklikler ve TFRS 1, TFRS 9, TMS 41 ve TFRS 16'da yapılan bazı yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

- **TFRS 3 'İşletme birleşmeleri'nde yapılan değişiklikler;** bu değişiklik İşletme birleşmeleri için muhasebe gerekliliklerini değiştirmeden TFRS 3'te Finansal Raporlama için Kavramsal Çerçeveye yapılan bir referansı güncellemektedir.
- **TMS 16 'Maddi duran varlıklar' da yapılan değişiklikler;** bir şirketin, varlık kullanıma hazır hale gelene kadar üretilen ürünlerin satışından elde edilen gelirin maddi duran varlığın tutarından düşülmesini yasaklamaktadır. Bunun yerine, şirket bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyeti kar veya zarara yansıtmaktadır.
- **TMS 37, 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' da yapılan değişiklikler'** bu değişiklik bir sözleşmeden zarar edilip edilmeyeceğine karar verirken bir şirketin hangi maliyetleri içerdiğini belirtir.

Yıllık iyileştirmeler, TFRS 1, 'Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın ilk kez uygulanması' TFRS 9 'Finansal Araçlar', TMS 41 'Tarımsal Faaliyetler' ve TFRS 16'nın açıklayıcı örneklerinde küçük değişiklikler yapmaktadır.

TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16 'daki değişiklikler - Gösterge faiz oranı reformu Faz 2; 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu Faz 2 değişikliği, bir gösterge faiz oranının alternatifleriyle değiştirilmesi de dahil olmak üzere reformların uygulanmasından kaynaklanan sorunları ele almaktadır.

TFRS 17 ve TFRS 4 "Sigorta Sözleşmeleri"nde yapılan değişiklikler, TFRS 9'un uygulanmasının ertelenmesi; 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, TFRS 17'nin uygulama tarihini iki yıl süreyle 1 Ocak 2023'e ertelemektedir ve TFRS 9 Finansal Araçlar standardının uygulanma tarihine yönelik, TFRS 4'teki geçici muafiyetin sabit tarihi 1 Ocak 2023'e ertelenmiştir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca “Grup” olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1’de belirtilen Türkiye Muhasebe Standartları’na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, İş Ortaklıklarının ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding’in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

c) Grup’un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup’un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup’un payı olarak muhasebeleştirilir.

d) Grup’un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket’in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Holding, %50 altında etkin ortaklık payına sahip olduğu şirketleri, kendi ve diğer Bağlı Ortaklıkları’nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding’in kontrol etme gücüne sahip olmasından dolayı bağlı ortaklık olarak değerlendirmiştir. Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding’e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. Sabancı Ailesi Üyeleri’nin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık
	pay (%)	payı (%)	pay (%)	payı (%)
Bağlı ortaklıklar				
AEO	76,85	76,85	76,85	76,85
Akbank	40,75	40,75	40,75	40,75
SabancıDX	100,00	100,00	100,00	100,00
Çimsa	63,52	58,10	63,52	58,10
Exsa	61,68	47,90	61,68	47,90
Kordsa	71,11	71,11	71,11	71,11
Teknosa	50,00	50,00	60,28	60,28
Tursa	100,00	100,00	100,00	100,00
Carrefoursa	57,12	57,12	50,61	50,61
CSC BV	100,00	83,24	-	-

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüler, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (devamı)

e) İş ortaklığı - Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)	doğrudan ve dolaylı pay (%)	Etkin ortaklık payı (%)
İş Ortaklıkları				
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Aksigorta	36,00	36,00	36,00	36,00
Avivasa	40,00	40,00	40,00	40,00
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji	40,00	40,00	40,00	40,00
Enerjisa Üretim	50,00	50,00	50,00	50,00
Temsa Ulaşım Araçları	50,00	23,95	-	-

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

f) İştiraklerdeki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır. Grup ile İştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş karlar, Grup'un İştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiş olup, gerçekleşmemiş zararlar da, işlem, transfer edilen varlığın değer düşüklüğüne uğradığını göstermiyor ise, düzeltilmiştir. Grup, İştirakleri ile ilgili olarak söz konusu doğrultuda bir yükümlülük altına girmemiş veya bir taahhütte bulunmamıştır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla İştirakler'de sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

	Holding ve bağlı ortaklıkları tarafından sahip olunan etkin ortaklık payı (%)
İştirakler	
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. ("Philsa")	25,00
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrissa")	24,75

İştiraklerin sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

2.1.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme amacı olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olması durumlarında net olarak gösterilirler.

2.1.5 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup’un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosunu 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosu ile, 1 Ocak – 31 Aralık 2020 hesap dönemine ait nakit akış tablosu, özkaynaklar değişim ve diğer kapsamlı gelir tablolarını ise, 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap dönemine ait ilgili dönem konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup’un konsolide finansal tablolarına ilişkin herhangi bir muhasebe politika ve tahminlerinde değişiklik olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup’un cari yıl içerisinde tespit ettiği önemli bir muhasebe hatası olmamıştır.

Konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartları’na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.3.1 Kiralama işlemleri

Grup – kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama niteliği taşıyıp taşımadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda, bu sözleşme kiralama niteliği taşımaktadır ya da bir kiralama işlemi içermektedir. Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- a) Sözleşmenin tanımlanan varlık içermesi; bir varlık genellikle sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanır.
- b) Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakını temsil etmesi. Tedarikçinin varlığı ikame etme yönünde aslî bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir.
- c) Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkının olması.
- d) Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması durumunda varlığın kullanım hakkına sahip olduğunu değerlendirmektedir. Grup varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlarda sahip olmaktadır:
 - i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme hakkına sahip olması (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
 - ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Kullanım hakkı varlığı ilk olarak maliyet yöntemiyle muhasebeleştirilir ve aşağıdakileri içerir:

- a) Kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- b) Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler ve
- d) Dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.1 Kiralama işlemleri (devamı)

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- a) Birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- b) Kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismanına tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı (kontrat tarihindeki yeni borçlanma faiz oranı) kullanılarak iskonto edilir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

- a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan değişken kira ödemeleri,
- c) Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı,
- d) Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- c) Defter değerini yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçer.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.1 Kiralama işlemleri (devamı)

Değişken kira ödemeleri

Grup’un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir.

Grup - kiralayan olarak

Grup, bağlı ortaklığı olan Ak Finansal Kiralama A.Ş. vasıtasıyla, “Kiralayan” olma sıfatıyla finansal kiralama işlemleri gerçekleştirmektedir. Finansal kiralamaya konu olan varlık, bilançoda yapılan net kiralama tutarına eşit bir alacak olarak gösterilir. Faiz geliri, kiralayanın kiralanan varlık ile ilgili net yatırım metodu kullanılarak sabit bir dönemsel getiri oranı yaratacak şekilde belirlenir ve ilgili dönemde olmayan kısmı kazanılmamış faiz geliri hesabında izlenir.

Grup’un faaliyet kiralamalarında ise kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.3.2 Nakit ve nakit benzeri değerler

Nakit ve nakit benzeri değerler, kasada tutulan nakit, vadeleri üç ay veya daha kısa olan bankalarda tutulan mevduat ve bloke mevduatları içerir. Grup, nakit ve nakit benzerlerini beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü için gözden geçirmektedir (Dipnot 5).

2.3.3 Satış ve geri alış anlaşmaları

Tekrar geri alımlarını öngören anlaşmalar çerçevesinde satılmış olan menkul kıymetler (“Repo”) Grup portföyünde tutulma amaçlarına göre “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan”, “gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan” veya “İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen” portföylerde sınıflandırılmakta ve ait olduğu portföyün esaslarına göre değerlemeye tabi tutulmaktadır. Repo sözleşmesi karşılığı elde edilen fonlar yükümlülüklerde “Finansal Borçlar” hesabında muhasebeleştirilmekte ve ilgili Repo anlaşmaları ile belirlenen satım ve geri alım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre gider reeskontu hesaplanmaktadır.

Geri satım taahhüdü ile alınmış menkul kıymetler (“Ters repo”) işlemleri konsolide bilançoda “Hazır Değerler” kalemi altında muhasebeleştirilmektedir. Ters repo anlaşmaları ile belirlenen alım ve geri satım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre faiz gelir reeskontu hesaplanmaktadır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.4 T.C. Merkez Bankası hesabı

T.C. Merkez Bankası (“Merkez Bankası”) hesabı, Merkez Bankası’nın 2005/1 Sayılı “Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği”ne göre bankalarca Türk parası zorunlu karşılık için geçerli oranlar mevduatlar ve diğer yükümlülükler için vade yapısına göre %1 ila %6 (2019: %1 ila %7) aralığında; yabancı para zorunlu karşılık için geçerli oranlar ise mevduat ve diğer yükümlülükler vade yapısına göre %5 ila %22 aralığındadır (31 Aralık 2019: %5 ila %21).

2.3.5 Ticari alacaklar ve beklenen kredi zararları

Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde geçmiş deneyimlerin ve geleceğe dair beklentilerin dikkate alındığı bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler / giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir. Raporlama tarihi itibarıyla karşılık etkisi önemsizdir.

Değer Düşüklüğü

1 Ocak 2019 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardında yer alan “gerçekleşen kredi zararları modeli” yerine TFRS 9 “Finansal Araçlar” standardında “beklenen kredi zararları modeli” tanımlanmıştır. Beklenen kredi zararları, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Beklenen kredi zararlarının hesaplamasında, geçmiş kredi zararı deneyimleri ile birlikte, Grup’un geleceğe yönelik tahminleri de dikkate alınmaktadır.

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan “basitleştirilmiş yaklaşımı” uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını “ömür boyu beklenen kredi zararlarına” eşit bir tutardan ölçmektedir.

2.3.6 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren, itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finans sektörü faaliyetlerinden alacaklarının değer düşüklüğü hesaplaması için, TFRS 9 standardında yer alan ve ilk muhasebeleştirmeden sonra kredi kalitesindeki değişimin dikkate alındığı üç aşamalı değer düşüklüğü yaklaşımını (genel yaklaşım) uygulamaktadır. Söz konusu yaklaşım kapsamında tanımlanan aşamalar aşağıdaki gibidir:

“Aşama 1”, ilk muhasebeleştirme anında ve ilk muhasebeleştirmeden bir sonraki raporlama dönemine kadar kredi riskinde önemli bir artış olmayan veya raporlama tarihinde düşük kredi riski olan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için, “12 aylık beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. 12 aylık beklenen kredi zararı, raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal varlığa ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarının 12 aya ağırlıklandırılması ile hesaplanan tutardır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.6 Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar (devamı)

“Aşama 2”, ilk muhasebeleştirmeden sonra kredi riskinde önemli artış olan fakat değer düşüklüğüne ilişkin tarafsız bir kanıt olmayan finansal varlıkları kapsamaktadır. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmekte ve faiz geliri beklenen zarar karşılığı düşülmeden brüt defter değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Ömür boyu beklenen kredi zararı finansal varlığın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan kredi zararlarıdır.

“Aşama 3”, raporlama tarihinde değer düşüklüğü için tarafsız kanıtın olduğu finansal varlıkları içermektedir. Söz konusu varlıklar için “ömür boyu beklenen kredi zararı” muhasebeleştirilmektedir. Grup, kredi riskindeki önemli artışların zamanında belirlenmesi ve zarar karşılığının toplu olarak finansal tablolara alınması amacıyla; finansal araç türü, kredi riski derecesi, teminat türü, vadeye kalan süre ve sektör gibi ortak kredi riski özelliklerini esas alarak finansal araçlarını gruplandırmaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir.

2.3.7 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler, ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir.

2.3.8 Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Stokların birim maliyeti, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi ile belirlenir (Dipnot 11). Net gerçekleşebilir değer, işin normal akışı içinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

2.3.9 Türev araçlar

Türev araçların, ağırlıklı olarak yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin, ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev araçlar kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Tüm türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçların makul değeri piyasada oluşan makul değerlerinden veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Tezgaah üstü vadeli kambiyo sözleşmelerinin makul değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vadeli kurla karşılaştırmak yoluyla belirlenmektedir.

Türev araçlar makul değerinin pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.9 Türev Araçlar (devamı)

Yapılan değerleme sonucu gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılan türev araçların makul değerinde meydana gelen farklar kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Bazı türev araçları ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, muhasebesel olarak TFRS 9 kapsamında bunlar “Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan” olarak muhasebeleştirilmekte ve bunların makul değer değişiklikleri dönemin kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Riskten korunma amaçlı faiz oranı swap işlemlerindeki kazançlar ve zararlar, riskten korunma amaçlı aracın ilgili geliri veya gideri ile aynı esas üzerinden gelir veya gider olarak tanınmaktadır. Faiz oranı swap işlemlerindeki kazanç ve zararlar faiz geliri veya faiz gideri olarak kaydedilmiştir.

Nakit akış riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişikliklerinin etkin olan kısımları özkaynaklar altında muhasebeleştirilir. Makul değer değişikliklerinin etkin olmayan kısımlarına istinaden oluşan gelir veya gider olduğu dönemde kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri riskten korunma varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikleri ile birlikte kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Riskten korunma varlık veya yükümlülüğün makul değerindeki değişiklik, riskten korunma muhasebesinin etkin olduğu dönem boyunca, ilgili varlık veya yükümlülük ile birlikte gösterilir. Riskten korunmanın, riskten korunma muhasebesi şartlarını artık yerine getirmediği durumlarda, etkin faiz oranı yöntemi kullanılan riskten korunma kalemin taşınan değerine yapılan düzeltmeler vadeye kalan süre içerisinde iskonto edilerek kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

Özkaynaklar altında biriktirilen tutarlar riskten korunma kalemlerin kar veya zarar tablosu etkilerinin olduğu dönemler itibarıyla kar veya zarar tablosuna dahil edilirler. Bir riskten korunma enstrümanının satıldığı, vadesinin dolduğu veya riskten korunma kriterlerini karşılayamamaya başladığı durumlarda, ilgili tarihe kadar özkaynaklar altında birikmiş olan kar veya zararlar hemen kar veya zarar tablosuna dahil edilmeyip, riskten korunması amaçlanan nakit akımlarının kar veya zarar tablosuna dahil edildiği tarihe kadar özkaynaklarda tutulmaya devam edilir.

Grup ayrıca yurtdışındaki yatırımlarına ilişkin kur riskinden korunma amacıyla net yatırım riskinden korunma işlemi uygulamaktadır. Söz konusu net yatırım riskinden korunma işleminde riskten korunma aracının gerçeğe uygun değer değişiminin etkin olan kısmı, özkaynaklar altındaki “Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Bazı türev enstrümanlar riskten korunma muhasebesi kapsamına girebilmek için gerekli olan şartları karşılamamaktadır. Riskten korunma muhasebesi kapsamına dahil olmayan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri oluştuğu dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.10 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla veya her ikisi için tutulan araziler ve binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman (arazi hariç) ve varsa değer düşüklüğü sonrasındaki değerleri ile gösterilir (Dipnot 14). İnşaatı Grup tarafından yapılan yatırım amaçlı gayrimenkulün maliyeti ise, inşaat veya ıslah çalışmalarının tamamlandığı tarihteki maliyeti üzerinden belirtilir. Söz konusu bu tarihe kadar, Grup, TMS 16 “Maddi Duran Varlıklar” şartlarını uygular. Söz konusu tarihte varlık, yatırım amaçlı gayrimenkul haline gelmesi ile birlikte yatırım amaçlı gayrimenkuller hesap kalemine transfer edilir. Faaliyet kiralaması çerçevesinde kiralaan gayrimenkuller yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmamıştır. Maliyetleri ile gerçeğe uygun değerleri karşılaştırıldığında, önemli bir farka rastlanılmamıştır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin amortisman dönemleri, tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak belirlenmiştir. Bu varlıkların tahmini ekonomik ömürleri 20-49 yıl arasındadır.

2.3.11 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetlerinden birikmiş amortisman düşüldükten ve birikmiş değer düşüklüğü sonraki net değeri ile gösterilmektedir (Dipnot 15). Amortisman, maddi duran varlıkların faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Arsa ve araziler amortismanına tabi değildir. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Yıllar</u>
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	4-50
Binalar	10-50
Makine, tesis ve cihazlar	3-30
Taşıt araçları	3-7
Döşeme ve demirbaşlar	3-15
Diğer maddi duran varlıklar	5-10

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kar veya zarar, kayıtlı değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

Bir varlığın kayıtlı değeri varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine eklenmektedir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.12 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar ruhsatları, maden haklarını, iktisap edilmiş kullanım haklarını, bilgi sistemlerini, geliştirme maliyetlerini, satın alınmış teknoloji ve diğer tanımlanabilir hakları içermektedir. Maddi olmayan duran varlıklar, elde etme maliyetinden kayda alınır ve 20 yılı geçmeyen tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler (Dipnot 16). Maden işletme haklarına ilişkin itfa payları ilgili maden işletilmeye başladığında ayrılır.

İşletme birleşmesi sonucu sahip olunan müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri iktisap tarihindeki makul değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri tahmini sınırlı faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabi tutulur ve elde etme maliyetinden birikmiş itfa payı ve değer düşüklüğü karşılıkları düşülmesi ile bulunan değer üzerinden taşınırlar (Dipnot 16).

2.3.13 Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Varlıklar, kayıtlı değerlerinin kullanılmak suretiyle değil satış işlemi sonucu geri kazanılmasının amaçlandığı durumlarda satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu varlıklar; bir işletme birimi, satış grupları veya ayrı bir maddi duran varlık olabilir. Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların satışının bilanço tarihini takip eden oniki ay içerisinde gerçekleşmesi beklenir. Çeşitli olay veya koşullar satış işleminin tamamlanma süresini bir yıldan fazlaya uzatabilir. Söz konusu gecikmenin, işletmenin kontrolü dışındaki olaylar veya koşullar nedeniyle gerçekleşmiş ve işletmenin ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunu) satışına yönelik satış planının devam etmekte olduğuna dair yeterli kanıt bulunması durumunda; satış işlemini tamamlamak için gerekli olan sürenin uzaması, ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satış amaçlı elde tutulan varlık olarak sınıflandırılmasını engellemez.

Durdurulan faaliyetler; elden çıkarılan veya satış amacıyla elde tutulan işletme birimleri olabilir ve (a) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunu ifade eder (b) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunun elden çıkarmak ile ilgili planın bir parçasıdır veya (c) tekrar satmak için iktisap edilen bir bağlı ortaklıktır.

Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar kayıtlı değerini veya makul değeri düşük olanı ile değerlendirilir. Makul değeri kayıtlı değeri altına düştüğü durumlarda oluşan değer düşüklüğü ilgili dönemin konsolide kar veya zarar tablosuna gider kaydedilir.

2.3.14 TFRS Yorum 12 - Hizmet İmtiyaz Anlaşmaları

TFRS Yorum 12, kamudan özel sektöre verilen imtiyazlı hizmet anlaşmalarının işletmeciler tarafından muhasebeleştirilmesini düzenler.

TFRS Yorum 12 kapsamına giren sözleşmeye dayalı anlaşmaların şartları uyarınca, Şirket işletmeci sıfatıyla, bir hizmet sunucusu olarak hareket eder. İşletmeci, bir kamu hizmetinin sunulması için kullanılan altyapıyı inşa eder veya yeniler ve belirlenen dönem boyunca bu altyapıyı işletir ve altyapının bakımını gerçekleştirir.

Grup'un iştiraki olan, Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin elektrik dağıtım hizmeti vermesi sebebiyle alınan veya alınacak bedel, hizmetin makul değeri üzerinden muhasebeleştirilir. Söz konusu bedel bir finansal varlık olarak kaydedilir. Grup, söz konusu finansal varlığı, elektrik dağıtım hizmeti karşılığında imtiyazı tanıyanın verdiği veya imtiyazı tanıyanın talimatı doğrultusunda verilen nakit ölçüsünde muhasebeleştirir. İmtiyazı tanıyan tarafından veya imtiyazı tanıyanın talimatı ile ödenmesi gereken tutar, TFRS 9 "Finansal Araçlar" uyarınca bir alacak olarak muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.14 TFRS Yorum 12 - Hizmet İmtiyaz Anlaşmaları (devamı)

Grup’un iştiraki olan Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.’nin finansal varlığı, önceden yapılmış ve İHD ile belirlenen her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince elde edilmesi tahmin edilen gelecek dönemlere ait nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden “Finansal Varlıklar” adı altında kendi finansal durum tablosunda, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise “Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri” olarak muhasebeleştirilmektedir.

2.3.15 Özkaynak kalemleri

Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde; yeniden değerlendirme değer artış fonu gibi enflasyon nedeniyle işletmelerin oluşturmalarına izin verilen fonların sermayeye ilave edilmesi, ortakların özkaynağa katkısı olarak dikkate alınmamıştır. Yedek akçelerin ve dağıtılmamış karların sermayeye ilave edilmesi ortaklar tarafından konulan sermaye olarak dikkate alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde, sermaye artırımının tescil tarihi veya sermaye artırımına mahsuben ödenen tutarların tahsil tarihi esas alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş olsun veya olmasın, hisse senedi ihraç primlerinin düzeltilmesinde ise tahsil tarihleri dikkate alınmıştır (Dipnot 23).

Özkaynaklar altında takip edilen geri alınmış paylar, bağlı ortaklıkların sahip oldukları Holding hisselerini temsil eder. Konsolide mali tablolarda söz konusu tutar Holding sermayesinin, bağlı ortaklığın elinde bulundurduğu hisse oranına denk gelen tutar oranında azaltılması suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Değer artış fonları içerisinde yer alan yeniden değerlendirme fonu satış işleminden önce Grup’un elinde bulundurduğu net varlığa işlem tarihinde isabet eden değer artışıdır. Yeniden değerlendirme fonları içerisinde yer alan önemli tutarın amortismanına tabi varlıklar ile ilgili olması sebebiyle, söz konusu varlıkların amortismanına tabi oldukları veya elden çıkarıldıkları dönemde ilgili değerlendirme fonundan geçmiş yıllar karlarına transfer edilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynaklarda “Riskten korunma fonları” içerisinde kayıtlara alınmaktadır. Ayrıca Grup, yabancı para finansal borçları ile döviz kurlarındaki değişimden kaynaklanan yurtdışındaki net yatırım riskinden korunmaktadır. Bu kapsamdaki yabancı para finansal borçların döviz kurundan kaynaklanan değer değişiminin etkin kısmı, özkaynaklar altındaki “Riskten korunma fonları” hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Grup’un bağlı ortaklıklarından Akbank’ın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sermaye yeterliliği standart oranı %20,70 (31 Aralık 2019: %19,66) olup sermaye yeterliliği standart oranı ilgili mevzuat ile belirlenen asgari oranın üzerindedir.

2.3.16 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilirler. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.17 Finansal borçlar ve borçlanma maliyetleri

Finansal borçlar, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. İlgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Bu finansal yükümlülükler, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülürler.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen özellikli varlıklar (amaçlandığı şekilde kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlığı ifade eder) söz konusu olduğunda, ilgili varlığın satın alınması, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetinin bir unsuru olarak aktifleştirilir. Bu kapsamda olmayan borçlanma maliyetleri ise oluştukları dönemde giderleştirilir.

Devam eden yatırımlarla ilişkilendirilebilen kredilerin finansman maliyetleri (faiz giderleri ve TL benchmark faiz ile yabancı para kredilere ilişkin kredi faizi arasındaki fark nispetindeki kur farkı giderleri), yatırımlar tamamlanıncaya kadar aktifleştirilmektedir.

2.3.18 Ertelenen finansman giderleri

Ertelenen finansman giderleri (temel olarak finans kuruluşlarından uzun vadeli banka kredileri alımında katlanılan giderler) uzun vadeli kredilerin vadeye kalan süreleri doğrultusunda, efektif faiz metodu kullanılarak itfa edilmektedir.

2.3.19 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.19 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup’un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup’un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup’un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar

Emeklilik hakları

Akbank çalışanları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesine göre kurulmuş olan “Akbank T.A.Ş. Tekaüt Sandığı Vakfı (“Tekaüt Sandığı”)’nın üyesidir. Tekaüt Sandığı’nın teknik mali tabloları Sigorta Murakebe Kanunu’nun 38. maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan “Aktüerler Yönetmeliği” hükümlerine göre aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından denetlenmektedir.

1 Kasım 2005 tarih 25983 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu (“Bankacılık Kanunu”)’nun geçici 23’üncü maddesinin birinci fıkrası, banka sandıklarının Bankacılık Kanunu’nun yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)’na devredilmesini hükmetmekte ve bu devrin esaslarını düzenlemekteydi. Bankacılık Kanunu’nun sözkonusu maddesi Cumhurbaşkanı tarafından 2 Kasım 2005 tarihinde Anayasa Mahkemesi’ne başvuru konusu yapılmış ve Anayasa Mahkemesi’nin 31 Mart 2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22 Mart 2007 günlü, E. 2005/39, K. 2007/33 sayılı kararı ile iptal edilerek, yürürlüğü kararın yayım tarihinden itibaren durdurulmuş ve ilgili fıkranın iptaline ilişkin gerekçeli karar 15 Aralık 2007 tarih ve 26731 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

Anayasa Mahkemesi’nin iptale ilişkin gerekçeli kararının 2007 yılının Aralık ayında yayınlanmasının hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (“TBMM”) banka sandıklarının iştirakçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu’na devredilmesini öngören yeni yasal düzenlemeler üzerinde çalışmaya başlamış ve 17 Nisan 2008 tarihinde 5754 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu’nun (“Yeni Kanun”) devre ilişkin esasları düzenleyen ilgili maddeleri TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmiş ve 8 Mayıs 2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 19 Haziran 2008 tarihinde ana muhalefet partisinin, Yeni Kanun’un sandıkların SGK’ya devredilmesini de içeren bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğüünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi’ne yapmış olduğu başvuru, Anayasa Mahkemesi’nin 30 Mart 2011 tarihli toplantısında alınan karar ile reddedilmiş olup, gerekçeli karar 28 Aralık 2011 tarih ve 28156 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yeni Kanun devir tarihi itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak yükümlülüğün peşin değerinin; yüzde 9,8 teknik faiz oranı kullanılarak, SGK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, BDDK, TMSF, banka ve sandık temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından, sandıkların Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve giderleri ile sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin SGK düzenlemeleri çerçevesindeki aylık ve gelirlerin üzerinde olması halinde söz konusu farklar da dikkate alınarak hesaplanacağını ve devrin 8 Mayıs 2011 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmekte idi. 9 Nisan 2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu’nun kararı ile söz konusu devir sürecinin 2 yıl uzatılmasına karar verilmiştir. Buna göre devrin 8 Mayıs 2013 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir. 8 Mart 2012 tarih ve 28227 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklik ile de Bakanlar Kurulu’na verilmiş olan erteleme yetkisi çerçevesince, 30 Nisan 2014 tarihli 28987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/6042 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 1 yıl daha ertelenen devir sürecinin, bu değişiklik ile 8 Mayıs 2015 tarihine kadar tamamlanması gerekmekte idi.

Bu kez 23 Nisan 2015 tarih ve 29335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6645 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan 5510 sayılı Kanun’un geçici 20’nci maddesinin birinci fıkrasındaki son değişiklik ile devir tarihini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. 9 Temmuz 2018 tarih 30473 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayınlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 203’üncü maddesinin (I) bendi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun geçici 20’nci maddesinde yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu’na devir tarihi belirlemeye “Bakanlar Kurulu” yetkilidir ibaresi “Cumhurbaşkanı” yetkilidir şeklinde değiştirilmiştir.

Yeni Kanun uyarınca Sandık iştirakçileri ile aylık ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin SGK’ya devrinden sonra bu kişilerin tabi oldukları vakıf senesinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilecektir.

Grup, aktüerler siciline kayıtlı bir aktüerin hazırladığı rapor ile tespit edilen 126.263 TL teknik açık için mali tablolarında karşılık ayırmıştır (31 Aralık 2019: 38.125 TL).

Konsolidasyon kapsamındaki finansal kuruluşların çalışanları yukarıda açıklanan emeklilik planına dahil olmayıp, Sosyal Güvenlik Kurumu ve diğer tanımlanmış katkı planları kapsamındadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam yükümlülükler	(7.690.175)	(6.729.229)
Gelecekteki katkıların peşin değeri	5.601.360	4.895.180
Sosyal Güvenlik Kurumu'na Toplam Devir Yükümlülüğü	(2.088.815)	(1.834.049)
Geçmiş hizmet yükümlülüğü	(366.677)	(269.546)
Sosyal Güvenlik Kurumu'na Devir ve İlave Yükümlülükler	(2.455.492)	(2.103.595)
Varlıkların piyasa değeri	2.329.229	2.065.470
Varlıklar sonrası sandık fazlası/(açığı)	(126.263)	(38.125)

SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydalarının tutarı, devre esas sağlık yükümlülükleri ile sağlık primlerinin iskontolanmış net bugünkü değeri üzerinden hesaplanmıştır.

Kullanılan temel aktüeryal varsayımlar aşağıdaki gibidir:

İskonto oranı	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	%9,80	%9,80
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	%9,80	%9,80
- Devredilmeyecek diğer faydalar	%3,64	%3,97

Ölüm oranı

Erkekler için 60, kadınlar için 58 yaşında emekli olan bir kişinin dikkate alınan ortalama yaşam beklentisi istatistiki verilere dayanan mortalite tablosuna göre belirlenmiş olup erkekler için 19,7 kadınlar için 25,3 yıldır.

Sandık varlıklarının gerçeğe uygun değerinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Açılış	2.065.470	1.795.491
Sandık varlıklarının gerçek getirisi	227.741	333.700
İşveren katkı payları	432.814	343.326
Çalışanların katkı payları	284.885	232.839
Ödenen tazminatlar	(681.681)	(639.886)
Dönem Sonu	2.329.229	2.065.470

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.20 Çalışanlara sağlanan faydalar (devamı)

Sandık varlıklarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
Banka plasmanları	275.016	%12	1.181.437	%57
Maddi duran varlıklar	16.421	%1	17.495	%1
Menkul kıymetler ve hisse senetleri	1.551.810	%67	571.189	%28
Diğer	485.982	%20	295.349	%14
Dönem Sonu	2.329.229	%100	2.065.470	%100

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup’un, personelin Türk İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılması veya en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak iş ilişkisinin kesilmesi, askerlik hizmeti için çağırılması veya vefatı durumunda doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder (Dipnot 21). Tüm aktüeryal kayıp ve kazanç özkaynaklar altında muhasebeleştirilmiştir.

2.3.21 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Karşılıklar, Grup’un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler finansal tablolara dahil edilmemekte ve şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı varlıklar, genellikle, ekonomik yararların işletmeye girişi olasılığını doğuran, planlanmamış veya diğer beklenmeyen olaylardan oluşmaktadır. Şarta bağlı varlıkların finansal tablolarda gösterilmeleri, hiçbir zaman elde edilemeyecek bir gelirin muhasebeleştirilmesi sonucunu doğurabileceğinden, sözü edilen varlıklar finansal tablolarda yer almamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, ekonomik faydaların işletmeye girişleri olası ise finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ilgili gelişmelerin finansal tablolarda doğru olarak yansıtılmalarını teminen sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Ekonomik faydanın Grup’a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin oluştuğu dönemin finansal tablolarına yansıtılır.

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir. Grup’un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.3.22 Devlet teşvik ve yardımları

Grup, araştırma ve geliştirme projeleri (“AR-GE”) ile ilgili olarak söz konusu projelerin belirli ölçütleri sağlaması şartıyla, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (“TÜBİTAK”) ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu’nun 98/10 sayılı AR-GE Yardımları İlişkin Tebliği’i kapsamında TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı’nın değerlendirmesine bağlı olmak üzere AR-GE teşviklerinden yararlanabilmektedir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.22 Devlet teşvik ve yardımları (devamı)

İlgili devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve yardımın işletme tarafından elde edileceğine dair makul bir güvence olduğunda finansal tablolara alınır.

Devlet teşvikleri karşılanması amaçlanan maliyetlerle ilişkilendirilmek için ilgili dönem boyunca sistematik olarak kar veya zarar tablosuna alınır. Buna göre, devlet teşvikleri ilgili giderlerin finansal tablolara alındığı döneme tekabül eden devlet teşvikleri, söz konusu giderlerle aynı dönemde kar veya zarar tablosuna alınır. Amortismanına tabi varlıklara ilişkin temin edilen devlet teşvikleri, ilgili varlıkların elde etme maliyetinden düşülerek muhasebeleştirilir.

2.3.23 Sigorta teknik karşılıkları

Kazanılmamış primler karşılığı

Kazanılmamış primler karşılığı, nakliyat branşı primleri ile 14 Haziran 2007 tarihinden önce üretilen deprem primleri hariç olmak üzere, bilanço tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan tüm poliçeler için tahakkuk etmiş primlerin gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısmı olarak hesaplanmıştır. Gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısım hesap edilirken genel uygulamada poliçelerin öğlen 12:00'de başlayıp yine öğlen 12:00'de sona erdiği varsayılmıştır. 7 Ağustos 2007 tarih ve 26606 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelik" ("Teknik Karşılıklar Yönetmeliği") uyarınca düzenlenen poliçelerin kazanılmamış primler karşılığı ile bu karşılığın reasürans payı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primler ile reasürörlere devredilen primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısmı olarak hesaplanmış ve kayıtlara yansıtılmıştır. Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtia nakliyat branşı poliçeleri için son üç ayda yazılan primlerin %50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılmaktadır.

Devam eden riskler karşılığı

Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca 1 Ocak 2008'den itibaren sigorta şirketleri yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların, ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, beklenen hasar prim oranını dikkate alarak devam eden riskler karşılığı ayırmakla yükümlüdürler. Beklenen hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların kazanılmış prime bölünmesi suretiyle bulunur. Branş bazında hesaplanan beklenen hasar prim oranının %95'in üzerinde olması halinde, %95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar, net devam eden riskler karşılığı, %95'i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yapılan devam eden riskler karşılığı hesaplaması için belirlenen beklenen hasar prim oranının tespitinde kullanılan açılış muallak hasar karşılığı tutarı cari dönem ile tutarlı bir şekilde yeniden belirlenmiştir.

Muallak hasar ve tazminat karşılığı

Grup sigorta şirketleri, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanamamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmaktadır. Hesap dönemlerinden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri (IBNR) olarak kabul edilmektedir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.23 Sigorta teknik karşılıkları (devamı)

Muallak hasar ve tazminat karşılığı (devamı)

28 Temmuz 2010 tarih ve 27655 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ve 5 Aralık 2014 tarih ve 2014/16 sayılı “Muallak Tazminat Karşılığına İlişkin Genelge” uyarınca, aktüeryal zincirleme merdiven metodları (“AZMM”) kullanılarak Şirketin Raporlanmamış Muallak Tazminat Karşılıkları (IBNR) hesaplanmıştır.

Hayat kar payı ve matematik karşılıkları

Hayat branşı matematik karşılığı, aktüeryal matematik karşılıkları (Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylı tarifeler ile belirlenmiş teknik faiz oranı kadar asgari gelir garantisi bulunan ve bir yıldan uzun süreli risk teminatı içeren) ve kar payı karşılıklarından oluşmakta olup, Şirket’in hayat sigortası branşında sigortalılara yükümlülüklerini göstermektedir.

Hayat matematik karşılıkları, hayat branşı ile iştigal eden sigorta şirketlerinin gelecekte vadesi geldiği zaman ödemeyi garanti ettikleri tazminatlar için ayırdıkları karşılıktır. Sigortacılık Kanun’na göre Grup’un hayat branşında akdedilen hayat sigorta sözleşmeleri uyarınca tahsil edilen safi primlerden idare ve tahsil masrafları, ölüm (mortalite) risk primi ve komisyonlarının indirilmesi sonucu kalan tutar hayat matematik karşılığı olarak ayrılmaktadır. Matematik karşılıklarının hesaplanması yurtdışında hazırlanan ölüm istatistikleri dikkate alınarak Türk Sigorta şirketleri için geçerli olan cari tablolar kullanılarak yapılmaktadır. Bu karşılıkların yatırımlara dönüşmesi sonucu elde edilen gelirler için kar payı karşılığı ayrılmaktadır.

2.3.24 Hasılat

Bankacılık

Faiz gelir ve giderleri etkin faiz yöntemi uygulanarak muhasebeleştirilmektedir. Grup, donuk alacakları için 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren reeskont hesaplamaya başlamıştır. Donuk alacakların net defter değeri (Brüt Defter Değeri – Beklenen Zarar Karşılığı), etkin faiz oranı ile reeskont edilmekte ve donuk alacağın brüt defter değeri üzerinde muhasebeleştirilmektedir.

Tahsil edildikleri dönemde gelir kaydedilen bazı bankacılık işlemleriyle ilgili ücret gelirleri haricindeki ücret ve komisyon gelirleri ve giderleri ücret ve komisyon niteliğine göre tahakkuk esasına veya “Etkin faiz (İç verim) oranı yöntemi” ve TFRS 15 “Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı”na göre muhasebeleştirilmektedir. Sözleşmeler yoluyla sağlanan ya da üçüncü bir gerçek veya tüzel kişi için varlık alımı veya satımı gibi işlemlere ilişkin hizmetler yoluyla sağlanan gelirler tahsil edildiği tarihlerde gelir olarak kaydedilmektedir. (Dipnot 4.f.i).

Sigortacılık

Hayat:

Prim gelirleri hayat, sağlık ve ferdi kaza branşlarında dönem içinde tanzim edilmiş poliçelerden iptaller, reasüröre verilen primler ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir (Dipnot 4.f.ii).

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.24 Hasılat (devamı)

Sigortacılık (devamı)

Elementer Sigortalar:

Prim gelirleri, dönem içinde tanzim edilen poliçe primlerinden iptaller ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

Diğer bölümler

Gelirler, teslimatın gerçekleşmesi, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup’a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, malların satış tutarından mal satışlarından iade, indirim, komisyonların ve satış ile ilgili vergilerin düşülmesi suretiyle gösterilmiştir. Grup’un satışlarını vadeli yapması ve vade boyunca faiz almaması veya piyasa faizinin daha altında bir faiz haddini uygulaması ve böylelikle işlemin etkin bir finansman unsuru içeriyor olması durumunda, satışın karşılığının makul değeri, alacakların bugünkü değerine iskonto edilmesi suretiyle bulunur. Alacakların nominal değeri ile bu şekilde bulunan makul değer arasındaki fark, faiz geliri olarak “Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi”ne göre ilgili dönemlere yansıtılır.

2.3.25 Pay başına kazanç

Pay başına kazanç net dönem karından adi hisse senedi sahiplerine isabet eden kısmın dönem içindeki ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Detayları Dipnot 34’te açıklandığı gibi Holding pay başına kazanç hesaplamalarını “Pay Başına Kazanç” (“TMS 33”) uyarınca yapmaktadır.

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

2.3.26 Dövizli işlemler

Fonksiyonel para birimi

Fonksiyonel para birimi işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü para birimi olarak tanımlanmakta ve her bir Grup şirketinin finansal tablo kalemleri söz konusu şirketin fonksiyonel para birimi cinsinde ölçülmektedir. Konsolide finansal tablolar Holding’in fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası cinsinden sunulmuştur.

Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemlerden kaynaklanan gelirler ve zararlar işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL’ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL’ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan varlık veya yükümlülüklerin çevriminden kaynaklanan kur farkı gelir veya gideri konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.26 Dövizli işlemler (devamı)

Yabancı Grup şirketleri

TL dışında başka bir fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlayan Grup şirketlerinin faaliyet sonuçları ilgili yıla ait ortalama kur üzerinden TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri dönem sonu kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin dönem başındaki net varlıklarının TL'ye çevriminden kaynaklanan kur farkları ile ortalama ve dönem sonu kurları arasında oluşan farklar, özkaynakta yabancı para çevrim farkları hesabına dahil edilmiştir.

2.3.27 İşletme birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştuğu anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'te belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.27 İşletme birleşmeleri (devamı)

Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirildiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TFRS 9 *Finansal Araçlar*: standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TFRS 9 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile yapılan kısmi hisse alış - satış işlemleri

Grup, kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile gerçekleştirdiği hali hazırda kontrol etmekte olduğu ortaklıklara ait hisselerin alış ve satış işlemlerini Grup'un özkaynak sahipleri arasındaki işlemler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak, kontrol gücü olmayan paylardan ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan pay sahiplerine hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar SPK tarafından zorunlu kılınan şablonda özkaynak kalemleri içerisinde bu işlemler sonucunda oluşan kayıp veya kazançlar için ayrı bir başlık olmaması sebebiyle geçmiş yıllar karları hesabı altında özkaynakta muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.3.28 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup’un diğer bölümlerinden farklı özellikler taşıma anlamında Grup’un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup’un, belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik; bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10’unu oluşturması veya kar veya zararla sonuçlanan bölüm sonucunun, kar elde eden bölümlerin toplam sonuçları ile zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10’una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10’unu oluşturmasıdır.

Grup, faaliyet bölümlerini, karar almaya yetkili merciye TFRS baz alınmış ve belli sınıflandırmalar yapılmış iç raporlamada sunulan bölümlerle tutarlı olacak şekilde belirlemiştir. İç raporlamalara göre Grup’un risk ve fayda oranlarının özellikle ürettiği mal ve hizmetlerdeki farklılıklardan etkilenmesi sebebiyle, bölüm bilgilerinin raporlanmasına yönelik olarak endüstriyel bölümler belirlenmiştir. Coğrafi bölümler bazındaki bilgiler, Grup’un faaliyetlerinin, konsolide finansal tablolar genelinde ve parasal önemlilik kavramında, Türkiye dışındaki coğrafi bölümler açısından raporlanabilir bölüm özelliği göstermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda ayrıca yer verilmemiştir. Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. İşletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınmasından ve bölümün performansının değerlendirilmesinden sorumludur.

2.3.29 Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

2.3.30 Krediler ve kiralama işlemlerinden alacaklara ilişkin TFRS 9 çerçevesinde belirlenen değer düşüklüğü

Grup’un 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarında aktifinde önemli bir paya sahip olan toplam 284.048.822 TL kredi ve kiralama işlemlerinden alacaklar (31 Aralık 2019: 230.099.033 TL) ve bunlara ilişkin ayrılmış olan toplam 16.969.515 TL değer düşüklüğü karşılığı (31 Aralık 2019: 12.707.080 TL) bulunmaktadır. Grup söz konusu beklenen kredi zararını TFRS 9 uyarınca “TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı” uyarınca hesaplamaktadır. TFRS 9, uygulamada önemli derecede yargı ve yorum gerektiren karmaşık bir muhasebe standardıdır. Bu yargı ve yorumlar, itfa edilmiş maliyetle ölçülen kredilerdeki, beklenen kredi zararlarını ölçmek için uygulanan finansal modellerin geliştirilmesinde kilit öneme sahiptir. Buna ilave olarak, oluşturulan modellerin işletilmesinde birden fazla sistemden elde edilen geniş bir veriye ihtiyaç duyulmaktadır. Bununla birlikte söz konusu karşılık hesaplaması, geçmiş kayıp tecrübesi, mevcut koşullar, ileriye yönelik makro-ekonomik beklentiler gibi bütünü itibarıyla karmaşık bilgi ve tahmin içermektedir. Krediler ve kiralama işlemlerinden alacaklara ilişkin beklenen zarar karşılığı, bilanço tarihi itibarıyla yönetimin en iyi tahminlerini ve geçmiş kayıp tecrübesini içerecek şekilde benzer kredi portföyleri için kolektif olarak; önemli krediler için ise bireysel bazda değerlendirilerek ayrılmaktadır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

a) Şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" standardı kapsamında satın alma yöntemi ile muhasebeleştirilir. Satın alma bedeli ile satın alınan işletmenin (i) TFRS 3 hükümlerine göre alım tarihinde düzenlenen bilançosundaki net tanımlanabilir varlıkların ve şarta bağlı yükümlülüklerin değeri, (ii) kontrol gücü olmayan payların değeri ve (iii) daha önceden elde bulunan paylarının gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, şerefiye olarak muhasebeleştirilir. Bu farkın negatif olması durumunda şerefiye oluşmaz, aradaki fark pazarlıklı satın alımdan kaynaklanan kazanç olarak "Yatırım faaliyetlerinden gelirler" hesabında muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesi sonucunda oluşan şerefiye, değer düşüklüğü testi amacıyla nakit üreten birimlere tahsis edilir. Tahsis nakit yaratan birimlere veya fayda sağlaması beklenen nakit yaratan birim gruplarına yapılır.

Bu yöntemde, satın alma bedeli, alım tarihinde verilen nakit veya diğer varlıkların, çıkarılan sermaye araçlarının, veya üstlenilen yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerlerinden ölçülür. İşletme birleşmesi sözleşmesi, gelecekte ortaya çıkacak olaylara bağlı olarak satın alma bedelinin düzeltilebileceğini öngören hükümler içerirse; bu düzeltmenin muhtemel olması ve değerinin tespit edilebilmesi durumunda, birleşme tarihinde satın alma bedeline bu düzeltme dâhil edilir. Satın alma işlemine ilişkin maliyetler oluştuğu dönemde giderleştirilir.

Satın alınan işletmenin, satın alma tarihi itibarıyla ve TFRS 3 hükümleri uyarınca oluşturulan bilançosunda, satın alınan işletmeye ait tanımlanabilir varlıklar, yükümlülükler ve şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerlerinden ölçülür.

İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez (31 Aralık tarihi itibarıyla) veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Şerefiye üzerinden hesaplanan değer düşüklüğü zararları takip eden dönemlerde söz konusu değer düşüklüğünün ortadan kalkması durumunda dahi gelir tablosu ile ilişkilendirilmez. Şerefiye, değer düşüklüğü testi sırasında nakit üreten birimler ile ilişkilendirilir.

Grup tarafından kontrol edilen işletmeler arasında gerçekleşen yasal birleşmeler TFRS 3 kapsamında değerlendirilmemektedir. Dolayısıyla bu tip işlemlerde şerefiye muhasebeleştirilmemektedir.

b) Sandık

Banka'nın Tekaüt Sandığı Vakfı ("Sandık") 506 Sayılı Kanunun Geçici 20. maddesi çerçevesinde kurulmuş bir sandık olup SGK'ya devredilecek sandıklar kapsamına girmektedir. Devir tarihini belirlemede Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Sandığın toplam yükümlülükleri, devredilecek faydalar ve Sandığın sorumluluğunda kalacak ilave faydalar için ayrı ayrı yöntem ve varsayımlar kullanılarak hesaplanmaktadır. Emekli Sandığı yükümlülüklerinin değerlemeleri uygun varsayımların seçiminde, önemli yargı ve teknik uzmanlık gerektirir. Banka yönetimi söz konusu değerlemelerin yapılması amacıyla harici bir aktüerya firmasının hizmetlerinden faydalanmaktadır.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları (devamı)

c) Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır.

d) Türev araçların ve diğer finansal araçların gerçeğe uygun değerleri

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır.

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

22 Ekim 2020 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca Grup'un iştiraki konumunda olan Exsa, otobüs ve midibüs üretimi yapan Temsa Ulaşım Araçları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Temsa Ulaşım Araçları)'nin 210.000 TL tutarındaki sermayesini temsil eden paylarının %50'sini satın almıştır.

16 Aralık 2020 itibarıyla Şirketimizin %60, Çimsa'nın %40 oranında sermayesine katıldığı 87.000 Avro sermayeli Hollanda'da yerleşik Cimsa Sabanci Cement BV (CSC BV) unvanlı yeni bir şirket kurulmuştur. CSC BV'ye kurucu ortak olarak iştirak edilerek ve 52.200.000 adet pay karşılığında 52.200 Avro tutarında sermaye konulmuştur.

Çimsa'nın yurt dışında beyaz çimento operasyonlarını üstlenen iştiraklerinden Cimsa Americas Cement Manufacturing and Sales Corporation, Cimsa Cement Sales North GmbH ve Cimsa Cementos Espana S.A.U.'nun hisselerinin %100'ü ile Cimsa Adriatico S.R.L.'nin hisselerinin %70'inin Hollanda'da kurulacak CSC BV'ye satılması kararlaştırılmıştır.

Söz konusu hisseler SPK mevzuatı uyarınca yapılacak bağımsız değerlendirme çalışmaları sonucu tespit edilecek değerler üzerinden CSC BV'ye devredilecektir, devredilecek terminal ve şirketlerin hisse değerlendirme işlemleri iş bu tarih itibarıyla halen devam etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (devamı)

1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

23 Temmuz 2019 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca Grup'un bağlı ortaklığı Kordsa'nın %100 iştiraki konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., tamamı Axiom Materials Holdings LLC ("Axiom") şirketine ait olan uzay ve havacılık endüstrisinin yanı sıra gelecek nesil ulaşım araçlarına da ileri kompozit materyaller sağlayan Axiom Materials Acquisition LLC şirketinin %95,86'sını toplam 3.493.365 Tam ABD Doları nakit ve işletme sermayesi düzeltmeleri de dahil olmak üzere 178.323.365 Tam ABD Doları karşılığında satınalma işlemini tamamlamıştır. Axiom'un yüksek kaliteli kompozit üretimi sunan güçlü bir şirket olarak pazarda konumlanması ve Grup'un kompozit sektöründeki büyüme hedeflerine bu şirketin değer katacak olması şerefiyeye temel oluşturmuştur. Yıl içerisinde satın alınan Axiom'un satın alım işlemlerinin 1 Ocak 2019 tarihinde gerçekleşmiş olması varsayımı altında Axiom'un kayıtlı geliri ile giderlere ek olarak konsolide gelirlere 158.982.480 Tam TL ve satın alım karları hariç konsolide net kar yada zarara (36.243.057) Tam TL zarar etkisi olurdu. TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasebeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors, Inc. tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır.

TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Axiom Materials (Tam TL)
Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar	408.124.800
Satın alınan diğer varlıklar	130.595.623
Satın alınan yükümlülükler	(31.045.799)
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	507.674.624
Nakit satın alım bedeli	1.010.827.634
İktisap edilen nakit ve nakit benzeri değerler	11.881.891
Net nakit çıkışı	998.945.743
Şerefiye	503.153.010

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 503.153.010 Tam TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

Hisse satın alımına ilişkin yapılan hissedarlık anlaşmasına göre, Axiom'un kalan %4,14'üne isabet eden hisselerini kontrol gücü olmayan paylardan satın alım opsiyonu (Kordsa Inc.'in satın alma yükümlülüğü) bulunmaktadır. Söz konusu hisse satış opsiyonu, Grup'un konsolide finansal tablolarında anlaşmaya baz tutarın itfa edilmiş değeri üzerinden (31 Aralık 2019: 33.681.278 Tam TL) diğer uzun vadeli yükümlülükler altında kaydedilmiş ve özkaynaklarda ise ana ortaklık payları altında ayrı olarak gösterilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Holding üst yönetimi, faaliyet bölümlerinin performanslarını FAVÖK (Faiz, vergi, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler kapsamındaki faiz, kur ve vade farkı gelir/giderleri, amortisman ve itfa payları öncesi kar) ile takip etmektedir. Grup yönetimi bölümlere göre raporlamanın gerekliliklerine ek olarak bazı finansal tablo okuyucularının yaptığı analizlerde bu verileri kullanabileceğinden yola çıkarak bölümlere göre raporlama dipnotlarında bu bilgiye yer vermiştir.

a) Grup dışından sağlanan gelirler (Konsolide):

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Bankacılık	37.824.578	41.083.678
Sanayi	4.535.703	6.132.270
Perakende	13.502.532	10.512.353
Yapı Malzemeleri	2.270.016	1.726.092
Diğer	1.220.959	412.273
Toplam (*)	59.353.788	59.866.666

(*) Konsolide kar veya zarar tablosundaki gelir kalemine ilişkin dağılımı ifade etmektedir.

b) Bölüm varlıkları (Konsolide):

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankacılık	475.309.693	384.499.463
Sanayi	7.691.684	7.223.360
Perakende	6.597.362	5.335.597
Yapı Malzemeleri	4.962.682	3.573.333
Diğer	2.642.860	2.991.852
Bölüm varlıkları	497.204.281	403.623.605
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	262.226	673.547
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	8.298.372	7.335.503
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	(463.260)	(638.417)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.043.245)	(4.646.359)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	501.258.374	406.347.879

c) Bölüm yükümlülükleri (Konsolide):

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankacılık	414.242.517	332.159.983
Sanayi	4.402.207	4.412.665
Perakende	6.903.104	5.828.136
Yapı Malzemeleri	2.990.595	2.358.618
Diğer	463.413	351.883
Bölüm yükümlülükleri	429.001.836	345.111.285
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	4.027	3.117
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	(495.219)	(614.007)
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.035.164)	(4.629.959)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	424.475.480	339.870.436

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	17.971.434	17.971.434	21.358.331	21.358.331
Finansal yatırımlar	109.271.030	109.271.030	90.363.657	90.363.657
Türev araçlar	22.858.366	22.858.366	16.517.763	16.517.763
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesabı	42.604.370	42.604.370	26.541.745	26.541.745
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	267.846.568	267.846.568	219.209.537	219.209.537
Maddi duran varlıklar	2.326.451	2.326.451	2.010.687	2.010.687
Kullanım hakkı varlıkları	546.620	546.620	625.584	625.584
Maddi olmayan duran varlıklar	1.190.909	1.190.909	953.188	953.188
Diğer alacak ve varlıklar	10.944.723	10.944.723	7.585.038	7.585.038
Toplam bölüm varlıkları	475.560.471	475.560.471	385.165.530	385.165.530
Finansal borçlar	67.258.898	67.258.898	54.529.896	54.529.896
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	313.617.634	313.617.634	255.155.638	255.155.638
Türev araçlar	14.840.973	14.840.973	8.945.703	8.945.703
Diğer borçlar ve yükümlülükler	18.525.012	18.525.012	13.528.746	13.528.746
Toplam bölüm yükümlülükleri	414.242.517	414.242.517	332.159.983	332.159.983

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Banka'nın işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla (5.185.859) TL'dir (31 Aralık 2019: 15.356.988 TL).

Banka'nın yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla (10.300.952) TL'dir (31 Aralık 2019: (22.163.365) TL).

Banka'nın finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 6.774.018 TL'dir (31 Aralık 2019: 3.820.442 TL).

Akbank'ın finansal tabloları üzerinden hesaplanan birikmiş kontrol gücü olmayan payları 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 36.330.888 TL'dir (31 Aralık 2019: 31.405.787 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

ii) Finansal Hizmetler:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	3.250.898	-	2.925.064	-
Finansal yatırımlar	4.019.101	-	2.639.316	-
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	1.327.774	-	1.003.875	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	-	776.475	-	608.612
Maddi duran varlıklar	45.857	-	50.599	-
Kullanım hakkı varlıkları	49.680	-	61.862	-
Maddi olmayan duran varlıklar	151.021	-	119.104	-
Diğer alacak ve varlıklar	4.543.064	-	3.584.901	-
Toplam bölüm varlıkları	13.387.395	776.475	10.384.721	608.612
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	10.654.364	-	8.220.517	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	721.771	-	589.182	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	11.376.135	-	8.809.699	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Finansal Hizmetler bölümü Aksigorta ve Avivasa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	2.215.534	-	1.445.263	-
Finansal yatırımlar	428.955	-	122.545	-
Ticari alacaklar	3.967.365	-	3.622.499	-
Stoklar	365.300	-	291.798	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	-	6.157.834	-	5.763.312
Maddi duran varlıklar	10.431.824	-	10.129.083	-
Kullanım hakkı varlıkları	243.615	-	215.695	-
Maddi olmayan duran varlıklar	4.899.073	-	5.279.489	-
Diğer alacak ve varlıklar	16.697.609	-	15.865.366	-
Toplam bölüm varlıkları	39.249.275	6.157.834	36.971.738	5.763.312
Finansal borçlar	16.657.255	-	15.674.359	-
Ticari borçlar	2.720.039	-	3.078.322	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	6.125.647	-	5.327.626	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	25.502.941	-	24.080.307	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Enerji bölümü Enerjisa Enerji A.Ş. ve Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	1.935.371	449.893	1.522.232	729.637
Finansal yatırımlar	52.130	645	102.283	586
Ticari alacaklar	1.854.034	1.091.112	1.637.792	969.211
Stoklar	1.842.962	1.225.313	1.865.732	1.231.051
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	339.158	883.093	200.670	592.049
Maddi duran varlıklar	4.381.708	2.533.463	4.065.751	2.220.492
Kullanım hakkı varlıkları	111.574	95.429	98.500	83.802
Maddi olmayan duran varlıklar	1.058.349	951.037	878.506	797.889
Diğer alacak ve varlıklar	2.780.635	1.347.718	2.653.596	1.198.041
Toplam bölüm varlıkları	14.355.921	8.577.703	13.025.062	7.822.758
Finansal borçlar	6.144.229	2.978.692	6.291.380	3.114.110
Ticari borçlar	1.864.121	664.286	1.643.553	620.287
Diğer borçlar ve yükümlülükler	1.346.668	763.256	1.158.872	681.385
Toplam bölüm yükümlülükleri	9.355.018	4.406.234	9.093.805	4.415.782

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sanayi bölümü Kordsa, Yülsa, Brisa, Philsa ve Philip Morrissa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	1.297.782	1.297.782	544.168	544.168
Ticari alacaklar	180.567	180.567	130.564	130.356
Stoklar	2.108.143	2.108.143	1.648.050	1.648.050
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	29.222	29.222	29.222	29.222
Maddi duran varlıklar	705.223	705.223	697.516	697.516
Kullanım hakkı varlıkları	1.017.773	1.017.773	1.116.579	1.116.579
Maddi olmayan duran varlıklar	91.768	91.768	82.865	82.865
Diğer alacak ve varlıklar	1.106.050	1.166.884	1.025.798	1.086.841
Toplam bölüm varlıkları	6.536.528	6.597.362	5.274.762	5.335.597
Finansal borçlar	2.681.937	2.681.937	2.525.031	2.525.031
Ticari borçlar	3.569.076	3.569.076	2.921.264	2.921.264
Diğer borçlar ve yükümlülükler	652.091	652.091	381.841	381.841
Toplam bölüm yükümlülükleri	6.903.104	6.903.104	5.828.136	5.828.136

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Perakende bölümü Teknosa ve Carrefoursa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vi) Yapı Malzemeleri:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	1.751.992	1.433.619	419.392	267.351
Finansal yatırımlar	185.224	64	185.224	64
Ticari alacaklar	950.153	507.869	830.052	460.976
Stoklar	465.336	285.260	365.985	184.774
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	-	397.334	-	371.530
Maddi duran varlıklar	3.008.741	2.155.891	2.952.999	2.129.718
Kullanım hakkı varlıkları	144.165	53.285	123.313	41.664
Maddi olmayan duran varlıklar	61.335	16.967	60.539	18.035
Diğer alacak ve varlıklar	779.587	518.249	686.256	470.882
Toplam bölüm varlıkları	7.346.533	5.368.538	5.623.760	3.944.994
Finansal borçlar	2.646.567	2.039.083	2.177.285	1.700.831
Ticari borçlar	1.079.271	635.366	701.774	346.018
Diğer borçlar ve yükümlülükler	507.232	316.146	461.966	311.769
Toplam bölüm yükümlülükleri	4.233.070	2.990.595	3.341.025	2.358.618

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Yapı Malzemeleri bölümü Çimsa, Akçansa ve CSC BV şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Nakit ve nakit benzerleri	1.851.658	1.851.658	2.312.456	2.312.456
Finansal yatırımlar	13.733.773	7.043	12.964.462	25.104
Ticari alacaklar	102.381	101.105	97.234	96.260
Stoklar	142.639	142.639	60.794	60.794
Maddi duran varlıklar	251.346	215.282	254.943	218.879
Kullanım hakkı varlıkları	18.470	18.470	17.834	17.834
Maddi olmayan duran varlıklar	24.635	24.635	21.218	21.218
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 13)	83.636	83.636	-	-
Diğer alacak ve varlıklar	282.473	282.028	224.267	239.307
Toplam bölüm varlıkları	16.491.011	2.726.496	15.953.208	2.991.852
Finansal borçlar	19.141	19.141	31.509	31.509
Ticari borçlar	199.952	198.177	136.725	135.365
Diğer borçlar ve yükümlülükler	255.479	246.095	194.809	185.009
Toplam bölüm yükümlülükleri	474.572	463.413	363.043	351.883

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Diğer bölümü, Sabancı Holding A.Ş., Exsa, Tursa, AEO ve SabancıDX şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

e) Ana kar veya zarar tablosu kalemleri konsolide mutabakatı:

	1 Ocak – 31 Aralık 2020			1 Ocak – 31 Aralık 2019		
	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide
Toplam gelirler	59.636.585	(282.797)	59.353.788	60.172.961	(306.295)	59.866.666
Satılan malın maliyeti ve faiz, prim, komisyon ve diğer giderler	(38.366.121)	668.764	(37.697.357)	(42.386.464)	362.519	(42.023.945)
Genel yönetim giderleri	(9.013.756)	65.779	(8.947.977)	(7.761.522)	89.072	(7.672.450)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(2.414.905)	8.208	(2.406.697)	(2.200.952)	10.082	(2.190.870)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(27.375)	-	(27.375)	(19.486)	-	(19.486)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	153.885	1.455	155.340	10.010	1.432	11.442
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	1.532.631	-	1.532.631	1.466.691	-	1.466.691
Faaliyet karı	11.500.944	461.409	11.962.353	9.281.238	156.810	9.438.048
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) -net	748.763	(606.353)	142.410	440.046	(341.087)	98.959
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	12.249.707	(144.944)	12.104.763	9.721.284	(184.277)	9.537.007
Finansman gelir/(gideri) –net	(1.072.619)	144.757	(927.862)	(1.182.796)	190.131	(992.665)
Vergi öncesi kar	11.177.088	(187)	11.176.901	8.538.488	5.854	8.544.342
Vergi	(2.270.539)	-	(2.270.539)	(1.579.222)	-	(1.579.222)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	(7.109)	-	(7.109)	(152)	-	(152)
Dönem Karı	8.899.440	(187)	8.899.253	6.959.114	5.854	6.964.968
Ana ortaklık payı net kar			4.767.573			3.779.736

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Faiz, komisyon ve diğer gelirler	37.975.581	37.975.581	41.277.797	41.277.797
Faiz, komisyon ve diğer giderler	(21.299.485)	(21.299.485)	(27.493.622)	(27.493.622)
Genel yönetim giderleri	(8.113.998)	(8.113.998)	(6.930.435)	(6.930.435)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	234.600	234.600	181.136	181.136
Faaliyet karı	8.796.698	8.796.698	7.034.876	7.034.876
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	66.700	66.700	32.954	32.954
Vergi öncesi kar	8.863.398	8.863.398	7.067.830	7.067.830
Vergi	(2.041.943)	(2.041.943)	(1.583.508)	(1.583.508)
Net kar	6.821.455	6.821.455	5.484.322	5.484.322
Ana ortaklık payı net kar		2.779.733		2.234.855
FAVÖK	9.465.774		7.548.603	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

31 Aralık 2020 itibarıyla Akbank'ın kontrol gücü olmayan paylara ait net karı 4.041.712 TL'dir (31 Aralık 2019: 3.249.461 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

ii) Finansal Hizmetler:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Net kazanılmış primler	4.001.053	-	3.152.586	-
Brüt yazılan primler	6.604.017	-	5.461.314	-
Kazanılmamış primler karşılığı	(2.602.964)	-	(2.308.728)	-
Prim, komisyon ve diğer giderler	(3.425.980)	-	(2.807.563)	-
Genel yönetim giderleri	(699.179)	-	(603.422)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	1.126.709	-	911.135	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	293.358	-	210.964
Faaliyet karı	1.002.603	293.358	652.736	210.964
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	47.742	-	126.842	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	1.050.345	293.358	779.578	210.964
Finansal gelir/(gider) –net	(68.380)	-	(58.894)	-
Vergi öncesi kar	981.965	293.358	720.684	210.964
Vergi	(211.176)	-	(162.316)	-
Net kar	770.789	293.358	558.368	210.964
Ana ortaklık payı net kar		293.358		210.964
FAVÖK	1.046.255		696.592	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Satış gelirleri(net)	31.102.574	-	26.012.514	-
Satılan malın maliyeti	(23.328.782)	-	(18.760.424)	-
Genel yönetim giderleri	(2.683.555)	-	(2.277.481)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(471.917)	-	39.381	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	916.585	-	999.499
Faaliyet karı	4.618.320	916.585	5.013.990	999.499
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	(2.311)	-	1.865	-
Finansal gelir/(gider) –net	(2.191.881)	-	(2.342.691)	-
Vergi öncesi kar	2.424.128	916.585	2.673.164	999.499
Vergi	(373.421)	-	(467.443)	-
Net kar	2.050.707	916.585	2.205.721	999.499
Ana ortaklık payı net kar		916.585		999.499
FAVÖK	5.726.625		5.773.285	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Satış gelirleri(net)	8.673.849	4.536.336	9.690.933	6.132.584
Satılan malın maliyeti	(6.693.656)	(3.732.513)	(7.686.630)	(4.967.890)
Genel yönetim giderleri	(396.726)	(277.186)	(407.020)	(292.925)
Pazarlama giderleri	(532.056)	(210.388)	(616.595)	(314.343)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(26.246)	(24.450)	(14.412)	(13.040)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(8.912)	92.691	105.517	144.598
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	59.206	294.786	176.606	226.350
Faaliyet karı	1.075.459	679.276	1.248.399	915.334
Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	12.382	18.751	15.382	17.324
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	1.087.841	698.027	1.263.781	932.658
Finansal gelir/(gider) –net	(377.777)	(222.606)	(549.088)	(284.649)
Vergi öncesi kar	710.064	475.421	714.693	648.009
Vergi	43.496	(21.170)	(73.835)	(71.437)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	(7.109)	(7.109)	(152)	(152)
Net kar	746.451	447.142	640.706	576.420
Ana ortaklık payı net kar		401.359		448.314
FAVÖK	1.591.945		1.588.602	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Satış gelirleri(net)	13.521.506	13.516.236	10.522.668	10.518.308
Satılan malın maliyeti	(10.481.098)	(10.476.325)	(8.069.966)	(8.065.732)
Genel yönetim giderleri	(232.005)	(231.404)	(219.448)	(219.363)
Pazarlama giderleri	(2.151.449)	(2.151.449)	(1.851.491)	(1.851.491)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(250.506)	(250.506)	(368.620)	(368.620)
Faaliyet karı/(zararı)	406.448	406.552	13.143	13.102
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	36.463	36.463	(2.755)	(2.755)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı/(zararı)	442.911	443.015	10.388	10.347
Finansal gelir/(gider) –net	(586.608)	(586.608)	(619.323)	(619.323)
Vergi öncesi kar/(zararı)	(143.697)	(143.593)	(608.935)	(608.976)
Vergi	(59.495)	(59.495)	117.220	117.220
Net kar/(zararı)	(203.192)	(203.088)	(491.715)	(491.756)
Ana ortaklık payı net kar/(zarar)		(94.618)		(263.230)
FAVÖK	1.133.766		811.606	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vi) Yapı Malzemeleri:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Satış gelirleri(net)	4.237.578	2.270.470	3.552.301	1.726.196
Satılan malın maliyeti	(3.398.420)	(1.763.257)	(2.995.986)	(1.422.876)
Genel yönetim giderleri	(291.357)	(196.569)	(239.746)	(153.739)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(2.925)	(2.925)	(6.446)	(6.446)
Pazarlama giderleri	(37.515)	(20.174)	(38.604)	(15.275)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	9.787	45.942	40.881	35.981
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	-	45.487	-	29.878
Faaliyet karı	517.148	378.974	312.400	193.719
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	42.525	39.393	117.843	47.210
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	559.673	418.367	430.243	240.929
Finansal gelir/(gider) –net	(281.883)	(240.942)	(403.311)	(271.433)
Vergi öncesi kar	277.790	177.425	26.932	(30.504)
Vergi	(47.733)	(16.195)	4.392	16.737
Net kar	230.057	161.230	31.324	(13.767)
Ana ortaklık payı net kar		107.591		20.996
FAVÖK	735.071		512.247	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 31 Aralık 2020	Konsolide(**) 31 Aralık 2020	Kombine(*) 31 Aralık 2019	Konsolide(**) 31 Aralık 2019
Satış gelirleri(net)	1.839.997	1.337.962	1.130.049	518.076
Satılan malın maliyeti	(1.096.771)	(1.094.542)	(438.464)	(436.344)
Genel yönetim giderleri	(201.705)	(194.599)	(178.021)	(165.060)
Pazarlama giderleri	(33.216)	(32.894)	(20.117)	(19.843)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider)-net	39.692	31.157	24.842	16.915
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 13)	(17.585)	(17.585)	-	-
Faaliyet karı/(zararı)	530.412	29.499	518.289	(86.256)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	595.340	587.456	352.481	345.313
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	1.125.752	616.955	870.770	259.057
Finansal gelir/(gider) –net	(22.464)	(22.464)	(7.391)	(7.391)
Vergi öncesi kar	1.103.288	594.491	863.379	251.666
Vergi	(131.736)	(131.736)	(58.233)	(58.233)
Net kar	971.552	462.755	805.146	193.433
Ana ortaklık payı net kar		363.565		128.338
FAVÖK	566.981		552.808	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı

Tek seferlik gelir giderler, Grup'un rutin operasyonları içerisinde karşılaşmayı beklemediği bir defaya mahsus gider yada gelirlerdir. Bölümler bazında tek seferlik gelir giderlerden arındırılmış (düzeltilmiş) ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankacılık	2.760.079	2.226.524
Finansal Hizmetler	278.315	214.843
Sanayi	412.516	447.848
Yapı Malzemeleri	109.130	3.938
Enerji	1.315.231	1.062.705
Perakende	(62.792)	(275.674)
Diğer	365.579	150.016
Toplam	5.178.058	3.830.200

Düzeltilmiş ana ortaklık payı net karın mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Raporlanabilir faaliyet bölümlerine ait		
düzeltilmiş net kar (Ana ortaklık payı)	5.178.058	3.830.200
Carrefoursa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	(30.659)	12.444
Teknosa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	(1.167)	-
Enerjisa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(398.646)	(63.206)
Avivasa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	17.399	-
Holding'e ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(3.470)	(47.594)
Exsa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	1.456	25.914
Çimento grubuna ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(1.540)	17.058
Diğer	6.142	4.920
Net kar (Ana ortaklık payı)	4.767.573	3.779.736

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

h) Kombine FAVÖK detayı

31 Aralık 2020	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	8.863.398	669.076	66.700	-	-	9.465.774
Sanayi	710.064	507.956	12.382	(377.777)	(8.530)	1.591.945
Yapı Malzemeleri	277.790	260.809	42.525	(281.883)	42.886	735.071
Perakende	(143.697)	484.582	36.463	(586.608)	(242.736)	1.133.766
Enerji	2.424.128	958.520	(2.311)	(2.191.881)	(149.785)	5.726.625
Finansal Hizmetler	981.965	92.057	47.742	(68.380)	48.405	1.046.255
Diğer	1.103.288	44.053	595.340	(22.464)	7.484	566.981

31 Aralık 2019	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	Finansal gelir/(gider) – net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	7.067.830	513.727	32.954	-	-	7.548.603
Sanayi	714.693	424.142	15.382	(549.088)	83.939	1.588.602
Yapı Malzemeleri	26.932	240.811	117.843	(403.311)	40.964	512.247
Perakende	(608.935)	474.000	(2.755)	(619.323)	(324.463)	811.606
Enerji	2.673.164	839.151	1.865	(2.342.691)	79.856	5.773.285
Finansal Hizmetler	720.684	55.139	126.842	(58.894)	11.283	696.592
Diğer	863.379	37.792	352.481	(7.391)	3.273	552.808

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

i) Amortisman ve itfa payları ve yatırım harcamaları (Konsolide):

1 Ocak – 31 Aralık 2020

	<u>Finans</u>							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	669.076	-	284.685	159.783	-	484.582	44.053	1.642.179
Yatırım harcamaları	1.138.690	-	339.587	67.690	-	221.118	56.926	1.824.011

1 Ocak – 31 Aralık 2019

	<u>Finans</u>							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	513.727	-	234.654	143.419	-	474.001	37.632	1.403.433
Yatırım harcamaları	1.225.714	-	200.199	201.191	-	201.129	72.596	1.900.829

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

j) Amortisman ve itfa payları ve yatırım harcamaları (Kombine):

1 Ocak – 31 Aralık 2020

	Finans							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	669.076	92.057	507.956	260.809	958.520	484.582	44.053	3.017.053
Yatırım harcamaları	1.138.690	104.899	585.653	190.247	2.710.693	221.118	56.926	5.008.226

1 Ocak – 31 Aralık 2019

	Finans							
	Bankacılık	Finansal Hizmetler	Sanayi	Yapı Malzemeleri	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	513.727	55.139	424.142	240.811	839.151	474.001	37.792	2.584.763
Yatırım harcamaları	1.225.714	63.878	481.766	282.302	1.937.026	201.129	72.596	4.264.411

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 – NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla hazır değerlerin detayı aşağıda sunulmuştur

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kasa		
- Bankacılık	5.071.952	3.352.184
- Diğer şirketler	37.293	28.240
Banka - vadeli mevduat	2.193.712	4.558.212
Banka - vadesiz mevduat	12.014.069	14.115.717
Ters repo işlemlerinden alacaklar	488.547	66.120
Diğer hazır değerler	22.545	326.730
Toplam	19.828.118	22.447.203

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatlar ve para piyasası plasmanlarının etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %0,54 (31 Aralık 2019: %1,41), %0,47 (31 Aralık 2019: %0,03) ve %17,36'dır (31 Aralık 2019: %10,70).

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Vadesiz	17.145.859	17.822.871
3 aya kadar	2.682.259	4.624.332
Toplam	19.828.118	22.447.203

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un off-shore nakit değerleri, değişken faizli bono ihraçlarına ilişkin ödeme hesapları ve bankalarda bulunan vadeli ve vadesiz mevduatları üzerinde toplam 4.342.775 TL tutarında blokaj bulunmaktadır (31 Aralık 2019: 3.916.739 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Makul değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Hisse senetleri	464.346	232.765
Devlet tahvilleri	45.063	182.344
Eurobondlar	144.874	92.378
Diğer (*)	8.560.219	6.782.035
Toplam	9.214.502	7.289.522

(*) Önceki dönemde, Ojer Telekomünikasyon A.Ş.'ye ("OTAŞ") kullandırılmış olan sendikasyon kredileri yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda, bu kredilerin teminatını oluşturmak amacıyla üzerinde kredi verenler lehine rehin tesis edilmiş, Türk Telekom'un ihraç edilmiş sermayesinin %55'ini oluşturan 192.500.000.000 adet A Grubu payların, kredi verenlerin tamamının doğrudan veya dolaylı ortak oldukları, özel amaçlı bir şirket olarak kurulan ("LYY Telekomünikasyon A.Ş.") (Eski adıyla Levent Yapılandırma Yönetimi A.Ş.) tarafından devralınması işlemi 21 Aralık 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Banka LYY Telekomünikasyon A.Ş.'ye, OTAŞ'dan olan alacaklardaki payı olan %35,56 oranında iştirak etmiştir. Daha sonra LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin 23 Eylül 2019 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, kredinin bir kısmının sermayeye dönüştürülerek LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin sermayesine ilave edilmesine karar verilmiş olup bu kapsamda Banka'nın LYY Telekomünikasyon A.Ş.'deki paylarının itibari değeri 18 TL'den 1.416.090 TL'ye yükselmiştir. Bu tutar mali tablolarda "Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar" satırı altında gösterilmektedir. Kredi olarak takip edilen kısmın ise 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla değeri 8.968.855 TL (31 Aralık 2019: 6.723.419 TL) olup, mali tablolarda "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altındaki "Diğer Finansal Varlıklar" altında sınıflandırılmıştır. Kredi ve sermayeye dönüşen toplam tutar için muhasebeleştirilen toplam gerçeğe uygun değer düşüşü 3.042.035 TL (31 Aralık 2019: 938.822 TL) olup söz konusu tutarın 1.416.090 TL (31 Aralık 2019: 938.822 TL) tutarı "Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar" kalemi altında, 1.625.945 TL (31 Aralık 2019: Bulunmamaktadır) tutarı ise "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altındaki "Diğer Finansal Varlıklar" altında muhasebeleştirilmektedir. Baz alınan indirgenmiş nakit akımları yönteminde kullanılan varsayımlardaki büyüme oranının ve risksiz yatırım getirisi oranının her birinin %0,25 artması veya azalması durumunda, diğer tüm değişkenlerin sabit kalması varsayımında, konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen varlıklar ve vergi öncesi dönem karı yaklaşık 170 milyon TL artacak veya 150 milyon TL azalacaktır. Kreditör bankaların temel amacı, mümkün olan en hızlı şekilde gerekli koşulları sağlayarak söz konusu Türk Telekom hisselerini konusunda uzman bir yatırımcıya devretmektir. LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin %55'lik Türk Telekomünikasyon A.Ş. paylarının satışı amacıyla 19 Eylül 2019 tarihinde uluslararası bir yatırım bankası satış danışmanı olarak yetkilendirilmiş olup, bu kapsamda satış ile ilgili gerekli çalışmalar ve potansiyel yatırımcılarla görüşmeler başlatılmıştır.

Diğer finansal varlıkların 1.094.566 TL'lik kısmı, Ak Portföy Yönetimi A.Ş. tarafından kurulan Ak Portföy Yönetimi A.Ş. Dördüncü Gayrimenkul Yatırım Fonundan oluşmakta olup gerçeğe uygun değerinden takip edilmekte ve söz konusu değerlendirme farkları kar zarara yansıtılmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

TL cinsinden etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
TL	%14,92	%11,17

Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıkları 9.995 TL'dir (31 Aralık 2019: 10.049 TL).

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
0 ile 3 ay arası	1.595.411	257.952
3 ay ile 12 ay arası	7.461.253	6.882.627
1 ile 5 yıl arası	109.435	121.822
5 yıldan fazla	48.403	27.121
Toplam	9.214.502	7.289.522

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Vadesiz	1.595.411	257.952
3 aya kadar	37.064	22.714
3 ay ile 12 ay arası	7.426.015	6.860.314
1 ile 5 yıl arası	107.609	121.421
5 yıldan fazla	48.403	27.121
Toplam	9.214.502	7.289.522

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Borçlanma senetleri		
- Devlet tahvilleri	23.067.782	35.534.282
- Eurobondlar	21.352.442	16.168.796
- Yatırım fonları	490.329	424.665
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	13.277.208	15.374.312
Ara toplam	58.187.761	67.502.055
Hisse senetleri		
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	138	138
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	31.527	22.253
Ara toplam	31.665	22.391
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlar	58.219.426	67.524.446

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %5,20 (31 Aralık 2019: %5,20), %2,92 (31 Aralık 2019: %2,70), %3,09 (31 Aralık 2019: %3,09) ve %12,75'tir (31 Aralık 2019: %14,14).

Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan repo işlemlerine konu olanların tutarı 16.984.050 TL (31 Aralık 2019: 8.422.563 TL), teminata verilen/bloke edilenlerin tutarı ise 18.374.196 TL'dir (31 Aralık 2019: 17.108.499 TL).

Akbank'ın gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen menkul kıymet portföylerinde tüketici fiyatlarına ("TÜFE") endeksli tahviller bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeks baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir. Bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Sene sonlarında ise fiili enflasyon oranı kullanılmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlarının sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
0-3 ay arası	4.503.116	-	4.503.116	2.570.694	-	2.570.694
3 ile 12 ay arası	4.843.979	-	4.843.979	13.755.389	-	13.755.389
1 ile 5 yıl arası	38.802.077	-	38.802.077	38.853.989	-	38.853.989
5 yıldan fazla	9.579.925	-	9.579.925	11.919.710	-	11.919.710
Vadesiz	490.329	-	490.329	424.664	-	424.664
Toplam	58.219.426	-	58.219.426	67.524.446	-	67.524.446

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süreye göre:

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	Şirketler	Toplam	Bankacılık	Şirketler	Toplam
0-3 ay arası	14.823.787	-	14.823.787	11.244.537	-	11.244.537
3 ile 12 ay arası	10.414.147	-	10.414.147	20.937.235	-	20.937.235
1 ile 5 yıl arası	24.195.511	-	24.195.511	25.225.086	-	25.225.086
5 yıldan fazla	8.295.652	-	8.295.652	9.692.924	-	9.692.924
Vadesiz	490.329	-	490.329	424.664	-	424.664
Toplam	58.219.426	-	58.219.426	67.524.446	-	67.524.446

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar:

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Devlet tahvilleri	41.873.322	15.566.111
Toplam	41.873.322	15.566.111

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 Ocak Bakiyesi	15.566.111	12.215.183
Alımlar	25.884.971	5.397.163
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	4.715.654	414.623
Değerleme etkisi	495.098	677.288
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(4.774.521)	(3.214.759)
Değer düşüş karşılığı(*)	(13.991)	76.613
Kapanış	41.873.322	15.566.111

(*) Beklenen zarar karşılığı dahildir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar (devamı):

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %5,86 %1,70 ve %12,18'dir (31 Aralık 2019: ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %5,22, %3,46 ve %14,74'tür).

31 Aralık 2020 ve 2019 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	16.731.294	-	16.731.294	4.170.428	-	4.170.428
1 ile 5 yıl arası	18.779.765	644	18.780.409	10.735.539	586	10.736.125
5 yıldan fazla	6.361.619	-	6.361.619	659.558	-	659.558
Toplam	41.872.678	644	41.873.322	15.565.525	586	15.566.111

31 Aralık 2020 ve 2019 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	11.113.691	-	11.113.691	3.989.518	-	3.989.518
3 ile 12 ay arası	19.059.290	-	19.059.290	6.008.502	-	6.008.502
1 ile 5 yıl arası	10.522.797	644	10.523.441	4.907.947	586	4.908.533
5 yıldan fazla	1.176.900	-	1.176.900	659.558	-	659.558
Toplam	41.872.678	644	41.873.322	15.565.525	586	15.566.111

d) Vadeli mevduatlar:

Üç aydan uzun vadeli mevduatların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 ile 12 ay arası	16.348	-
Toplam	16.348	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kısa vadeli	13.713.590	10.342.807
Uzun vadeli alımların kısa vadeli kısmı	20.053.065	15.005.313
Toplam kısa vadeli	33.766.655	25.348.120
Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:		
Uzun vadeli	38.494.543	32.736.661
Toplam	72.261.198	58.084.781

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 aya kadar	9.274.318	9.312.146
3 ile 12 ay arası	24.492.337	16.035.974
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	33.766.655	25.348.120
1 ile 5 yıl arası	26.954.881	20.888.158
5 yıldan fazla	11.539.662	11.848.503
Uzun vadeli finansal borçlar	38.494.543	32.736.661
Toplam finansal borçlar	72.261.198	58.084.781

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal borçların geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1-2 yıl arası	8.902.970	5.951.036
2-3 yıl arası	6.286.796	6.822.421
3-4 yıl arası	4.715.311	4.620.070
4-5 yıl arası	7.049.804	3.494.631
5 yıl üzeri	11.539.662	11.848.503
Toplam	38.494.543	32.736.661

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlamaya tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 aya kadar	41.602.470	38.080.668
3 ile 12 ay arası	8.523.325	3.998.513
1 ile 5 yıl arası	11.745.294	7.728.695
5 yıldan fazlası	10.390.109	8.276.905
Toplam	72.261.198	58.084.781

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

Finansal borçların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak tarihi itibarıyla	58.084.781	65.764.148
Dönem içi kredi ana para girişleri	19.051.336	4.175.560
Dönem içi faiz ve anapara ödemeleri	(5.740.452)	(12.252.903)
Dönem içi faiz tahakkukları	186.233	303.677
Kur değişiminin etkileri	679.300	84.406
Dönem içi aktifleştirilen faiz	--	9.893
31 Aralık tarihi itibarıyla	72.261.198	58.084.781

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Akbank - Sendikasyon kredisi

31 Aralık 2020 itibarı ile iki sendikasyon kredisi bulunmaktadır. 315,5 milyon Avro ve 256 milyon ABD Doları tutarlı 1 yıl vadeli Sendikasyon kredisi 1 Nisan 2020'de imzalanmıştır. Kredinin maliyeti Euribor + 200 bps ve Libor + 225 bps'tir. 348,5 milyon Avro ve 388 milyon ABD Doları tutarındaki 1 yıl vadeli sendikasyon kredisi 13 Ekim 2020'de imzalanmıştır. Kredinin maliyeti Euribor + 225 bps ve Libor + 250 bps'tir.

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2020	-	-	1.044.191	6.181.611
2021	630.546	4.678.273	583.035	3.451.567
2022	1.068.575	7.928.186	1.005.694	5.953.708
2023	571.133	4.237.464	533.257	3.156.881
2024	599.240	4.446.001	516.762	3.059.231
2025	911.404	6.762.071	861.331	5.099.080
2026	428.422	3.178.634	79.035	467.887
2027	370.994	2.752.553	347.457	2.056.945
2028	257.937	1.913.738	241.635	1.430.479
Toplam	4.838.251	35.896.920	5.212.397	30.857.389

4.838.251 ABD Doları bedel, seküritizasyon işlemleri ve Banka tarafından ihraç edilmiş ABD Doları cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

İhraç edilen menkul kıymetler (devamı):

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Avro	TL	Avro	TL
2020	-	-	45.883	304.649
2021	23.131	210.872	23.104	153.404
2022	377	3.438	362	2.404
2023	362	3.301	348	2.311
2024	348	3.173	335	2.224
2025	335	3.055	322	2.138
2026	322	2.936	309	2.052
2027	309	2.818	297	1.972
2028	297	2.708	286	1.899
2029	7.370	67.179	7.082	47.025
Toplam	32.851	299.480	78.328	520.078

32.851 Avro bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş Avro cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Bunun yanı sıra, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup tarafından ihraç edilmiş 1-3 ay vadeli 933.926 TL, 3-6 ay vadeli 123.854 TL, 6-12 ay vadeli 4.229.049 TL, 1-5 yıl vadeli 1.062.073 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.364.024 TL bono bulunmaktadır. (31 Aralık 2019: 1-3 ay vadeli 1.840.532 TL, 3-6 ay vadeli 723.846 TL, 1-5 yıl vadeli 678.966 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.853.449 TL).

DİPNOT 8 –KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup'un TFRS 16 uyarınca kiralama işlemlerine ilişkin yükümlülüklerinin vade ve para birimi kırılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020 itibarıyla kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	147.418	169.132	316.550
ABD Doları	1.831	6.038	7.869
Avro	4.211	4.387	8.598
Diğer	287	1.119	1.406
Toplam	153.747	180.676	334.423

31 Aralık 2019 itibarıyla kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	96.816	195.825	292.641
ABD Doları	3.798	1.727	5.525
Avro	1.235	6.818	8.053
Diğer	95	562	657
Toplam	101.944	204.932	306.876

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 –KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

31 Aralık 2020 itibarıyla uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	218.092	189.292	319.097	390.542	375.857	1.492.880
ABD Doları	8.714	6.736	5.562	5.085	53.544	79.641
Avro	1.248	1.363	1.485	1.468	17.803	23.367
Diğer	3.895	-	-	-	-	3.895
Toplam	231.949	197.391	326.144	397.095	447.204	1.599.783

31 Aralık 2019 itibarıyla uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	222.828	261.460	705.927	100.304	269.491	1.560.010
ABD Doları	11.378	3.073	3.335	3.556	53.072	74.414
Avro	7.359	10.429	924	9.337	15.138	43.187
Diğer	244	104	-	-	-	348
Toplam	241.809	275.066	710.186	113.197	337.701	1.677.959

DİPNOT 9 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa ve uzun vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ticari alacaklar	1.762.072	1.579.878
Çekler ve senetler	152.209	103.073
	1.914.281	1.682.951
Eksi: beklenen kredi zararı	(68.160)	(57.515)
Toplam	1.846.121	1.625.436

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklar bakiyesi içerisinde beklenen kredi zararı karşılığı ayrılmış tutarların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 aya kadar	64	-
9 ay ve üzeri	68.096	57.515
Toplam	68.160	57.515

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ticari borçlar	5.021.745	3.995.164
Gider tahakkukları	1.929	494
Toplam	5.023.674	3.995.658

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 10 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer kısa vadeli alacaklar:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	51.697	47.441
Diğer çeşitli alacaklar (*)	4.445.839	2.053.917
Toplam	4.497.536	2.101.358
Diğer uzun vadeli alacaklar:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Verilen depozito ve teminatlar	49.628	38.935
Diğer çeşitli alacaklar (*)	3.820.003	2.986.182
Toplam	3.869.631	3.025.117

(*) Diğer alacaklar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için aldığı teminat rakamını içermektedir.

Diğer kısa vadeli borçlar:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	4.984.275	4.287.406
Ödenecek vergiler ve fonlar	618.891	563.572
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	68.699	31.963
Muhabir bankalara ödeme emirleri	48.832	27.401
Finansal kiralama borçları	-	24.140
Diğer (*)	3.367.929	1.144.239
Toplam	9.088.626	6.078.721
Diğer uzun vadeli borçlar:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Finansal kiralama borçları	3.325	5.281
Diğer (*)	4.427.826	3.368.892
Toplam	4.431.151	3.374.173

(*) Diğer borçlar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için verdiği teminat rakamını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 – STOKLAR

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlk madde ve malzeme	694.980	551.780
Yarı mamuller	227.803	161.794
Mamuller ve ticari mamuller	2.609.969	2.244.043
Yedek parçalar	96.316	75.230
Diğer	209.114	149.801
	3.838.182	3.182.648
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(76.828)	(57.979)
Toplam	3.761.354	3.124.669

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	(57.979)	(74.896)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(18.760)	(16.938)
Konusu kalmayan karşılık	2.662	33.855
Yabancı para çevrim farkı	(2.751)	-
31 Aralık	(76.828)	(57.979)

DİPNOT 12 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Gelecek aylara ait giderler	1.116.730	856.685
Stok alımı için verilen sipariş avansları	58.748	20.225
Diğer	28.791	16.127
Toplam	1.204.269	893.037
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	8.056	10.862
Gelecek aylara ait giderler	9.245	10.857
Diğer	67	-
Toplam	17.368	21.719
Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kazanılmamış komisyon geliri	112.143	124.918
Alınan sipariş avansları	48.456	31.276
Ertelenmiş gelirler	47.697	30.449
Diğer	767	335
Toplam	209.063	186.978
Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kazanılmamış komisyon geliri	137.410	83.279
Toplam	137.410	83.279

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	Pay (%)	31 Aralık 2019	Pay (%)
Aksigorta	337.002	36,00	277.306	36,00
Avivasa	439.473	40,00	331.306	40,00
Brisa	627.568	43,63	391.379	43,63
Akçansa	397.334	39,72	371.530	39,72
Enerjisa Üretim Santralleri	3.296.513	50,00	3.033.693	50,00
Enerjisa Enerji	2.861.321	40,00	2.729.619	40,00
Philsa	130.474	25,00	111.882	25,00
Philip Morrisa	125.051	24,75	88.788	24,75
Temsa Ulaşım Araçları	83.636	50,00	-	-
Toplam	8.298.372		7.335.503	

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Aksigorta	134.620	111.453
Avivasa	158.738	99.511
Brisa	235.580	49.744
Akçansa	45.487	29.878
Enerjisa Üretim Santralleri	481.512	586.051
Enerjisa Enerji	435.073	413.448
Philsa	22.118	(8.197)
Philip Morrisa	37.088	173.437
Temsa Ulaşım Araçları	(17.585)	-
Temsa İş Makineleri (*)	-	11.366
Toplam	1.532.631	1.466.691

(*) 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla, Temsa İş Makinaları hisselerinin %41'inin satılması sonucunda, finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Aksigorta	9.131.387	8.195.271	7.333.423	6.563.128
Avivasa	4.256.009	3.180.864	3.051.298	2.246.571
Brisa	6.387.170	4.948.783	5.575.065	4.678.023
Akçansa	2.255.730	1.242.475	1.930.697	982.407
Enerjisa Üretim Santralleri	14.573.769	7.980.742	13.573.530	7.506.145
Enerjisa Enerji	24.675.505	17.522.199	23.398.208	16.574.161
Philsa	3.986.358	3.464.463	3.687.791	3.240.265
Philip Morrisa	1.972.279	1.467.024	1.355.134	996.395
Temsa Ulaşım Araçları	2.124.755	1.758.264	-	-
Toplam	69.362.962	49.760.085	59.905.146	42.787.095

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Aksigorta	5.272.142	4.473.560
Avivasa	1.331.875	987.754
Brisa	4.236.875	3.558.329
Akçansa	1.967.108	1.826.106
Enerjisa Üretim Santralleri	9.345.371	6.559.429
Enerjisa Enerji	21.757.203	19.453.085
Philsa (*)	31.062.222	28.489.226
Philip Morrissa	30.746.710	28.940.292
Temsa Ulaşım Araçları (**)	169.535	-

(*) Üretim şirketi olan Philsa satışlarını pazarlama şirketi olan Philip Morrissa üzerinden gerçekleştirmektedir.

(**) Satın alma tarihi sonrası satış gelirini temsil etmektedir.

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Aksigorta	373.944	309.590
Avivasa	396.845	248.778
Brisa	539.950	114.013
Akçansa	114.315	74.970
Enerjisa Üretim Santralleri	963.023	1.172.101
Enerjisa Enerji	1.087.683	1.033.621
Philsa	88.471	(32.789)
Philip Morrissa	149.851	700.756
Temsa Ulaşım Araçları (*)	(35.169)	-

(*) Satın alma tarihi sonrası net dönem zararını temsil etmektedir.

İş ortaklıklarının dönem içi hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
Dönem başı - 1 Ocak	7.335.503	6.756.459
Kar/(zararlarından) paylar	1.532.631	1.466.691
Şirket alımları (*)	83.636	-
Şirket çıkışları (**)	-	(116.995)
İştirak ve iş ortaklıklarından temettü gelirleri	(455.446)	(549.171)
Diğer kapsamlı gelirlerden/(giderlerden) paylar	(197.952)	(221.481)
Dönem sonu - 31 Aralık	8.298.372	7.335.503

(*) 22 Ekim 2020 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca Grup'un bağlı ortaklığı konumunda olan Exsa, Temsa Ulaşım Araçları hisselerinin %50'sini satın almıştır.

(**) 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla, Temsa İş Makinaları hisselerinin %41'inin satılması sonucunda, finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 – YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

	1 Ocak 2020	İlaveler	Çıkışlar	Değer (düşüklüğü)/ iptali(*)	Yabancı para çevrim farkları	Transferler	31 Aralık 2020
Maliyet:							
Arsa	173.613	-	-	-	32.470	22.030	228.113
Binalar	18.466	12.220	-	-	-	(22.030)	8.656
Toplam	192.079	12.220	-	-	32.470	-	236.769
Birikmiş amortisman:							
Binalar	(1.044)	(663)	-	-	-	-	(1.707)
Net defter değeri	191.035						235.062

	1 Ocak 2019	İlaveler	Çıkışlar	Değer (düşüklüğü)/ iptali(*)	Yabancı para çevrim farkları	Transferler	31 Aralık 2019
Maliyet:							
Arsa	133.580	69	-	8.278	15.019	16.667	173.613
Binalar	3.962	12.876	-	-	-	1.628	18.466
Toplam	137.542	12.945	-	8.278	15.019	18.295	192.079
Birikmiş amortisman:							
Binalar	(612)	(432)	-	-	-	-	(1.044)
Net defter değeri	136.930						191.035

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla; Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın Asya Pasifik Bölgesi'nde bulunan PT Indo Kordsa'nın yatırım amaçlı gayrimenkullerinin gerçeğe uygun değeri, Grup'tan bağımsız bir değerlendirme şirketi tarafından belirlenmiştir. Bağımsız ekspertiz şirketi ilgili bölgelerdeki emlakların gerçeğe uygun değer ölçümlemesinde yeterli tecrübeye ve niteliğe sahiptir. Sahip olunan arsaların gerçeğe uygun değeri, benzer emlaklar için olan mevcut işlem fiyatlarını yansıtan piyasa karşılaştırmalı yaklaşıma yöntemine göre belirlenmiştir. Arsaların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde, mevcut kullanım değerinin en yükseği ve en iyisi kullanılmıştır. Mevcut dönemde farklı bir değerlendirme tekniği kullanılmamıştır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin makul değeri 259 Milyon (Tam) TL tutarındadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	31 Aralık 2020
Maliyet:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	559.287	39.716	2.899	(6.197)	(91.164)	-	504.541
Binalar	3.459.621	195.418	70.471	(14.880)	109.571	(11.922)	3.808.279
Makine, tesis ve cihazlar	5.479.213	605.992	240.778	(41.910)	129.606	1.408	6.415.087
Taşıt araçları	94.270	5.471	1.991	(9.189)	-	-	92.543
Döşeme ve demirbaşlar	3.461.421	15.001	624.542	(56.595)	15.827	4.142	4.064.338
Toplam	13.053.812	861.598	940.681	(128.771)	163.840	(6.372)	14.884.788
Yapılmakta olan yatırımlar	246.441	(44.280)	225.173	(6.371)	(178.441)	-	242.522
Toplam	13.300.253	817.318	1.165.854	(135.142)	(14.601)	(6.372)	15.127.310
Birikmiş amortisman:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(231.036)	(3.717)	(9.700)	1.051	-	-	(243.402)
Binalar	(990.425)	(66.627)	(129.449)	11.735	-	-	(1.174.766)
Makine, tesis ve cihazlar	(2.683.713)	(275.775)	(406.136)	13.293	-	(668)	(3.352.999)
Taşıt araçları	(92.218)	(1.422)	(6.733)	7.830	-	-	(92.543)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.006.984)	(12.512)	(330.862)	48.598	-	(2.219)	(2.303.979)
Toplam	(6.004.376)	(360.053)	(882.880)	82.507	-	(2.887)	(7.167.689)
Net kayıtlı değer	7.295.877						7.959.621

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 4.301 TL’si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Bağlı Ortaklık Alım Etkisi (**)	Bağlı Ortaklık Çıkış Etkisi (***)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	31 Aralık 2019
Maliyet:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	504.524	14.372	3.051	(12.866)	80.050	-	(29.844)	-	559.287
Binalar	2.923.521	70.201	85.607	(101.620)	565.453	17.841	(100.822)	(560)	3.459.621
Finansal kiralama yoluyla alınan binalar	20.512	-	-	-	(20.512)	-	-	-	-
Makine, tesis ve cihazlar	4.921.161	319.738	189.723	(49.478)	356.425	24.422	(279.336)	(3.442)	5.479.213
Taşıt araçları	122.132	1.243	2.390	(10.775)	59	-	(20.779)	-	94.270
Döşeme ve demirbaşlar	3.336.710	10.502	620.789	(471.290)	13.043	-	(50.694)	2.361	3.461.421
Toplam	11.828.560	416.056	901.560	(646.029)	994.518	42.263	(481.475)	(1.641)	13.053.812
Yapılmakta olan yatırımlar	863.615	21.490	430.030	(10.650)	(1.054.186)	3.226	(7.084)	-	246.441
Toplam	12.692.175	437.546	1.331.590	(656.679)	(59.668)	45.489	(488.559)	(1.641)	13.300.253
Birikmiş amortisman:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(239.584)	(1.637)	(1.058)	1.636	-	-	9.607	-	(231.036)
Binalar	(1.039.002)	(29.254)	(68.220)	99.873	-	-	45.910	268	(990.425)
Finansal kiralama yoluyla alınan binalar	(7.732)	-	-	-	7.732	-	-	-	-
Makine, tesis ve cihazlar	(2.429.790)	(155.709)	(350.731)	35.997	-	(17.555)	232.247	1.828	(2.683.713)
Taşıt araçları	(102.139)	131	(5.415)	9.617	-	-	5.588	-	(92.218)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.247.250)	(7.642)	(255.082)	463.478	-	-	39.248	264	(2.006.984)
Toplam	(6.065.497)	(194.111)	(680.506)	610.601	7.732	(17.555)	332.600	2.360	(6.004.376)
Net kayıtlı değer	6.626.678								7.295.877

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 39.156 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın 23.07.2019 tarihindeki "Axiom" şirketinin satın alımında, alınan şirketin satın alımdaki maddi duran varlıklarını içermektedir.

(***) 2019 içerisinde satışı gerçekleşen Temsa Ulaşım Araçları San. Tic. A.Ş. ve Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. bakiyelerini içermektedir

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2020
Maliyet (*)	2.874.779	109.730	645.937	24	(1.849)	4.301	3.632.922
Birikmiş itfa payları (-)	(1.001.619)	(31.642)	(324.762)	(24)	405	-	(1.357.642)
Net kayıtlı değer	1.873.160						2.275.280

	1 Ocak 2019	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	Bağlı Ortaklık Alım Etkisi (**)	Şirket Çıkışları (***)	31 Aralık 2019
Maliyet (*)	2.530.399	54.273	556.294	(666)	(437.333)	20.861	426.664	(275.713)	2.874.779
Birikmiş itfa payları (-)	(1.270.738)	(16.156)	(284.453)	316	430.446	-	-	138.966	(1.001.619)
Net kayıtlı değer	1.259.661								1.873.160

(*) Maddi olmayan duran varlıklar ağırlıklı olarak lisans ve yazılımlardan oluşmaktadır.

(**) Grup’un bağlı ortaklıklarından Kordsa’nın 23.07.2019 tarihindeki “Axiom” şirketinin satın alımında, alınan şirketin satın alımdaki maddi duran varlıklarını içermektedir.

(***) 2019 içerisinde satışı gerçekleşen Temsa Ulaşım Araçları San. Tic. A.Ş. ve Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. bakiyelerini içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	İlaveler	Çıkışlar	Yabancı Para Çevrim Farkları	31 Aralık 2020
Maliyet					
Gayrimenkuller	2.187.816	367.194	(286.027)	48.673	2.317.656
Demirbaşlar	595	-	(462)	119	252
Taşıtlar	38.758	29.020	(757)	1.420	68.441
Diğer	16.521	347	0	2.602	19.470
Toplam	2.243.690	396.561	(287.246)	52.814	2.405.819
Birikmiş Amortisman					
Gayrimenkuller	(338.619)	(408.865)	128.070	(11.129)	(630.543)
Demirbaşlar	(186)	(65)	264	(125)	(112)
Taşıtlar	(16.204)	(20.822)	707	(19)	(36.338)
Diğer	(3.218)	(4.122)	0	91	(7.249)
Toplam	(358.227)	(433.874)	129.041	(11.182)	(674.242)
Net Defter Değeri	1.885.463	(37.313)	(158.205)	41.632	1.731.577

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 –KULLANIM HAKKI VARLIKLARI (Devamı)

Kullanım hakkı varlıklarının 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	Bağlı Ortaklık Alım Etkisi(*)	Transferler (**)	İlaveler	Çıkışlar	Diğer	31 Aralık 2019
Maliyet							
Gayrimenkuller	1.893.886	58.489	20.512	256.306	(77.616)	36.239	2.187.816
Demirbaşlar	407	-	-	162	0	26	595
Taşıtlar	27.624	166	-	11.328	(635)	275	38.758
Diğer	11.973	-	-	4.136	0	412	16.521
Toplam	1.933.890	58.655	20.512	271.932	(78.251)	36.952	2.243.690
Birikmiş Amortisman							
Gayrimenkuller	-	-	(7.732)	(390.336)	63.593	(4.144)	(338.619)
Demirbaşlar	-	-	-	(178)	-	(8)	(186)
Taşıtlar	-	-	-	(16.093)	-	(111)	(16.204)
Diğer	-	-	-	(3.099)	-	(119)	(3.218)
Toplam	-	-	(7.732)	(409.706)	63.593	(4.382)	(358.227)
Net Defter Değeri	1.933.890	58.655	12.780	(137.774)	(14.658)	32.570	1.885.463

(*) Grup’un bağlı ortaklıklarından Kordsa’nın 23.07.2019 tarihindeki “Axiom” şirketinin satın alımında, alınan şirketin satın alımdaki açılış etkilerini içermektedir.

(**) Dönem içinde Kullanım Hakkı Varlıkları’na maddi duran varlıklardan 12.781 TL’lik transfer gerçekleşmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 - ŞEREFIYE

Şerefiyenin 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2020	2019
1 Ocak	1.475.337	849.215
İlaveler (*)	-	40.898
Şirket girişleri (**) (Dipnot 3)	-	503.153
Yabancı para çevrim farkları	125.353	82.071
31 Aralık	1.600.690	1.475.337

(*) Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın, 2018 yılı içerisinde alımını gerçekleştirdiği Fabric Development Inc. bağlı olduğu vergi mevzuatının ("338(h)/10") satım alıma ilişkin vergi teşvik imkanlarının değerlendirme ve başvuru sürecini 11 Nisan 2019 tarihinde tamamlamıştır. Satım alım sırasında muhasebeleştirilen maddi olmayan duran varlıklarına ilişkin vergi matrah düzeltmesine başvurmamaya karar verilmiştir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin etki ile, vergi matrahlarında oluşan geçici farklara ilişkin düzeltmenin etkisi sonucunda açığa çıkan tutar şerefiye altında 40.897.916 Tam TL (7.209.603 Tam ABD Doları) olarak muhasebeleştirilmiştir.

(**) Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın 2019 yılı içerisinde gerçekleştirdiği "Axiom" satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 503.153.010 Tam TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Borç karşılıkları	682.435	452.605
<i>Kredi puan karşılıkları</i>	69.473	58.926
<i>Dava karşılıkları</i>	90.769	88.207
<i>Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler beklenen zarar karşılıkları</i>	492.437	297.102
<i>Diğer kısa vadeli borç karşılıkları</i>	29.756	8.370
Diğer borç karşılıkları	4.926	25.770
Toplam	687.361	478.375

Diğer uzun vadeli karşılıklar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Borç karşılıkları	241.504	121.994
<i>Dava karşılıkları</i>	49.666	35.218
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	191.838	86.776
Toplam	241.504	121.994

Taahhütler - Bankacılık bölümü	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Verilen teminat mektupları	36.466.405	30.717.394
Akreditifler	4.649.260	4.398.221
Dövizli kabul kredileri	47.814	50.678
Diğer teminatlar	8.259.644	6.541.435
Toplam	49.423.123	41.707.728

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Taahhütler - Diğer şirketler	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Verilen teminat mektupları	880.540	1.317.516
Verilen diğer teminatlar	1.583.897	1.016.434
Maddi duran varlıklar ile ilgili ipotek, teminat, rehin	16.330	12.056
Toplam	2.480.767	2.346.006

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Geri alım taahhütleri	19.855.361	10.095.553
Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:		
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yabancı para döviz alım	6.658.885	7.573.795
Yabancı para döviz satım	6.377.496	7.228.044
Toplam	13.036.381	14.801.839
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Para swap alımları	121.885.178	118.346.112
Para swap satışları	138.390.998	120.827.669
Faiz haddi swap alımları	86.327.116	76.289.552
Faiz haddi swap satışları	86.327.116	76.289.552
Toplam	432.930.408	391.752.885
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Spot alımlar	3.053.071	2.934.998
Spot satışlar	3.054.727	2.934.711
Toplam	6.107.798	5.869.709
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	13.271.378	15.793.725
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	13.152.376	15.958.797
Toplam	26.423.754	31.752.522
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Diğer alım işlemleri	26.581.999	14.417.136
Diğer satım işlemleri	7.978.827	7.763.410
Toplam	34.560.826	22.180.546
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Future alım işlemleri	2.657.066	85.946
Future satım işlemleri	2.827.998	85.005
Toplam	5.485.064	170.951

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Faiz haddi swap alımları	23.672.399	16.424.864
Faiz haddi swap satışları	23.672.399	16.424.864
Toplam	47.344.798	32.849.728

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yabancı para döviz alım	-	155.171
Toplam	-	155.171

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Para swap alımları	22.678.665	18.824.262
Para swap satışları	14.494.876	12.985.025
Toplam	37.173.541	31.809.287

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	16.747.460	19.718.945	36.466.405
Akreditifler	3.502.759	1.146.501	4.649.260
Döviz kabul kredileri	47.814	-	47.814
Diğer teminatlar	2.416.094	5.843.550	8.259.644
Toplam	22.714.127	26.708.996	49.423.123

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	13.661.607	17.055.787	30.717.394
Akreditifler	3.121.595	1.276.626	4.398.221
Döviz Kabul kredileri	50.678	-	50.678
Diğer teminatlar	2.043.849	4.497.586	6.541.435
Toplam	18.877.729	22.829.999	41.707.728

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toptan satışçılar	9.445.709	7.653.743
İnşaat	8.671.929	8.130.380
Finansal kurumlar	5.261.526	4.194.793
Diğer imalat	4.400.880	3.538.816
Küçük ölçekli perakendeciler	3.703.770	3.129.987
Çelik ve madencilik	3.549.328	2.628.360
Elektrik, gaz ve su	2.676.043	2.301.980
Kimya	1.855.060	1.114.426
Taşımacılık	1.744.525	1.019.990
Tekstil	1.679.855	1.533.427
Otomotiv	977.967	986.218
Yiyecek ve içecek	944.397	1.207.821
Tarım ve ormancılık	385.570	274.728
Turizm	361.201	322.063
Telekomünikasyon	349.336	255.455
Elektronik	250.609	326.898
Diğer	3.165.418	3.088.643
Toplam	49.423.123	41.707.728

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER

31 Aralık 2020 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2020			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.002.913	775.579	21.814	7.461	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	2.012.527	700.223	53.956	101.488	2.050
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	49.423.123	24.200.751	1.670.304	1.366.162	655.252
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	52.438.563	25.676.553	1.746.074	1.475.111	657.302
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2020 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2020				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Diğer TL Karşılığı	Avro
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.136.353	1.018.185	12.310	3.087	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	4.113	4.113	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.140.466	1.022.298	12.310	3.087	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2019 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2019				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.313.215	539.799	101.429	25.698	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	2.007.722	299.619	173.609	101.173	3.970
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	41.707.728	19.606.154	1.881.686	1.545.598	644.828
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Teminatlar	45.028.665	20.445.572	2.156.724	1.672.469	648.798
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	--	--	--	--	--
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam İpotekler	--	--	--	--	--
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	--	--	--	--	--
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	--	--	--	--	--
Toplam Rehin	--	--	--	--	--

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2019 itibarıyla İştirak ve İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2019				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	816.793	805.185	567	1.239	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	2.803	2.803	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	819.596	807.988	567	1.239	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Personele ödenecek ücretler	86.970	55.340
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	32.156	7.090
Toplam	119.126	62.430

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İzin karşılıkları	160.708	159.152
Prim karşılıkları	40.375	37.771
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	321.192	225.140
Toplam	522.275	422.063

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kıdem tazminatı karşılığı	652.408	504.049
İzin karşılıkları	5.882	5.439
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	46.636	38.332
Toplam	704.926	547.820

Kıdem tazminatı karşılığı:

Türk kanunlarına göre Grup, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan, ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki ilgili yasa değişikliği nedeniyle, emeklilikten önceki hizmet süresiyle bağlantılı, bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 7.117,17 Tam TL (31 Aralık 2019: 6.379,86 Tam TL) ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler haricinde emeklilik taahhütleri için herhangi bir düzenleme yoktur. Fon ayrılma zorunluluğu bulunmadığından yükümlülük için fon ayrılmamıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, konsolidasyon kapsamındaki her iştirak ve bağlı ortaklık için farklılık göstermekle birlikte, ortalama %3,24 - %5,23 arasında reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2019: %3,90 - %5,40). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olan 7.638,96 Tam TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığı (devamı):

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	504.049	416.591
Cari dönem gideri	122.312	139.163
Ödemeler	(65.691)	(102.435)
Faiz maliyeti	7.874	3.576
Yabancı para çevrim farkları	(2.911)	51
Şirket çıkışları	-	(57.749)
Aktüeryal (kayıp) / kazanç	86.775	104.852
31 Aralık	652.408	504.049

DİPNOT 22 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankalararası çek takas hesabı	852.507	702.265
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	200.743	133.747
Diğer dönen varlıklar	56.173	116.852
Toplam	1.109.423	952.864

Diğer Duran Varlıklar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Uzun vadeli vergi alacakları ve diğer yasal alacaklar	17.725	29.861
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	1.050	1.583
Diğer duran varlıklar	90.731	94.782
Toplam	109.506	126.226

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankalararası çek takas hesabı	1.683.800	1.410.474
Tasarruf mevduatı sigortası	119.637	93.838
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	419.364	350.249
Toplam	2.222.801	1.854.561

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler		
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	52.924	40.182
Toplam	52.924	40.182

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 23 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 (31 Aralık 2019: 204.040.393.100) hisseden oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	31 Aralık 2020	Pay (%)	31 Aralık 2019
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07	287.100	14,07	287.100
Serra Sabancı	7,22	147.371	7,21	147.160
Suzan Sabancı Dinçer	6,94	141.567	6,94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94	141.567	6,94	141.567
Diğer	64,83	1.322.799	64,84	1.323.010
Sermaye	100,00	2.040.404	100,00	2.040.404
Geri alınmış paylar (-)		(190.470)		(190.470)
Hisse senetleri ihraç primi		22.237		22.237

Grup'un bağlı ortaklıklarından EXSA Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa") 22 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Borsa İstanbul'da Sabancı Holding halka açık paylarından hisse alımları gerçekleştirmiştir. Bu işlemler sonucunda, Exsa'nın Sabancı Holding sermayesindeki payı 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla %1,17'dir. Bu paylar, konsolide özkaynaklarda geri alınmış paylar hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası kapsamında, gerçekleşen iştirak satışları neticesinde kanuni finansal tablolarda oluşan satış kazançlarının %75'lik kısmı "İştirak satış karları" altında sınıflandırılmıştır. 2012 yılında Holding yasal mali tablolarındaki Teknosa hisselerinin halka arz dolayısıyla elde ettiği satış karının %75'ini bu hesap altında kaydetmiştir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yasal yedekler	879.056	829.399
İştirak satış karları	344.487	344.487
Toplam	1.223.543	1.173.886

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeler	(1.217.928)	(150.767)	(384.914)	1.382.776
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	1.495.759	(932.150)	(81.044)	305.898
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	300.933	144.495	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(162.888)	-	-	-
Vergi etkisi	(359.437)	173.260	17.830	-
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiyeler	56.439	(765.162)	(448.128)	1.688.674
	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2020 itibarıyla bakiyeler	56.439	(765.162)	(448.128)	1.688.674
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	430.554	(795.470)	(619.333)	995.877
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	154.245	719.353	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(391.599)	-	-	-
Vergi etkisi	(42.504)	16.745	136.253	-
31 Aralık 2020 itibarıyla bakiyeler	207.135	(824.534)	(931.208)	2.684.551

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 24 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 31 Aralık 2020

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 31 Aralık 2020 itibarıyla 7.108.997 Tam TL dönem zararı bulunmaktadır (31 Aralık 2019: 152.057 Tam TL zarar). 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeleştirilen tutar 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, 2.925.808 Tam TL'dir (31 Aralık 2019: 7.347.731 Tam TL). "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, 4.026.883 Tam TL'dir (31 Aralık 2019: 3.116.610 Tam TL).

Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimsa'nın aktif olarak kullanılmayan arsalarının satışı devam etmektedir ve kalan 8.522.648 Tam TL tutarındaki kısım satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılmıştır (31 Aralık 2019: 131.850 Tam TL)

Satış amaçlı elde tutulan diğer varlıklar hakkında açıklamalar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Maliyet	250.782	666.140
Birikmiş Amortisman (-)	4	73
Net Defter Değeri	250.778	666.067

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Dönem Başı Net Defter Değeri	673.547	278.604
İktisap Edilenler (*)	265.721	1.575.616
Elden Çıkarılanlar (-), net	184.122	235.066
Değer Düşüş (-)	496.888	938.867
Diğer	3.968	(6.740)
Net Defter Değeri	262.226	673.547

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank'ın, LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin sermayesinde sahip olduğu payı önceki dönemde 18 TL'den 1.416.090 TL'ye yükselmiştir. Bu tutar yukarıdaki tabloda "İktisap Edilenler" satırında gösterilmiştir. Banka'nın bu kredi tutarı için ayırdığı toplam gerçeğe uygun değer düşüşü 1.416.090 TL olup cari dönemde ayrılan 477.268 TL tutarı ise "Değer Düşüş" satırında gösterilmiştir.

Satış amaçlı elde tutulan diğer varlıkların diğer kısmı bankanın alacaklarından dolayı edindiği gayrimenkulleri içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Yurtiçi satışlar	19.625.105	16.642.186
Yurtdışı satışlar	2.618.047	2.760.345
Eksi: İndirimler	(713.942)	(619.543)
Toplam	21.529.210	18.782.988

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
İlk madde ve malzeme, ticari mal giderleri	(13.730.368)	(12.015.299)
Mamul, yarı mamul ve ticari mallardaki değişim	(668.103)	(439.341)
Personel giderleri	(663.215)	(668.524)
Amortisman ve itfa payları	(377.277)	(336.031)
Diğer giderler	(1.566.460)	(1.415.486)
Toplam	(17.005.423)	(14.874.681)

DİPNOT 26 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Araştırma ve geliştirme giderleri

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma geliştirme giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Personel giderleri	(18.662)	(8.236)
Danışmanlık giderleri	(4.796)	(9.578)
Amortisman giderleri	(2.952)	(862)
Bakım ve onarım giderleri	(558)	(194)
Diğer	(407)	(616)
Toplam	(27.375)	(19.486)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 26 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER (Devamı)

Pazarlama giderleri

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Personel giderleri	(1.029.814)	(894.805)
Amortisman giderleri	(443.010)	(421.707)
Kira giderleri	(192.133)	(149.641)
Enerji giderleri	(163.126)	(147.807)
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	(157.366)	(136.679)
Reklam giderleri	(108.294)	(112.881)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(56.381)	(48.537)
Bakım ve onarım giderleri	(55.923)	(44.731)
Danışmanlık giderleri	(41.799)	(52.995)
Malzeme giderleri	(4.279)	(1.363)
Sigorta giderleri	(3.638)	(5.565)
İletişim giderleri	(1.896)	(1.870)
Diğer	(149.038)	(172.289)
Toplam	(2.406.697)	(2.190.870)

Genel yönetim giderleri

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Personel giderleri	(3.710.887)	(3.123.937)
Kredi kartı ve bankacılık hizmet gideri	(949.364)	(835.319)
Amortisman giderleri	(818.940)	(644.963)
Bakım ve onarım giderleri	(683.169)	(623.686)
Tasarruf mevduatı sigorta fonu giderleri	(464.074)	(308.896)
Vergi, resim ve harçlar	(303.781)	(239.094)
Danışmanlık giderleri	(267.958)	(319.505)
İletişim giderleri	(237.282)	(191.025)
Reklam giderleri	(157.153)	(150.655)
Enerji giderleri	(97.968)	(88.589)
Malzeme giderleri	(62.892)	(47.058)
Sigorta giderleri	(14.451)	(7.865)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(1.388)	(1.432)
Diğer	(1.178.670)	(1.090.426)
Toplam	(8.947.977)	(7.672.450)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	2.299.052	660.325
Ticari alacakların vade farkı gelirleri	54.591	90.449
Diğer gelirler	413.497	317.722
Toplam	2.767.140	1.068.496

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(1.878.809)	(466.432)
Ticari alacakların vade farkı gideleri	(288.411)	(367.739)
Karşılık giderleri	(15.881)	(21.305)
Diğer giderler	(428.699)	(201.578)
Toplam	(2.611.800)	(1.057.054)

DİPNOT 28 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Sabit kıymet satış karı	125.978	74.432
Vadeli mevduat faiz geliri	12.991	4.171
Temettü geliri	5.903	10.123
İştirak ve bağlı ortaklık satış karları	-	76.524
Vadeli mevduat kur farkı geliri	-	3.564
Diğer	2.681	6.689
Toplam	147.553	175.503

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 28 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER (Devamı)

Yatırım faaliyetlerinden giderler

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Sabit kıymet satış zararı	(5.143)	(9.003)
Bağlı ortaklık satış zararı	-	(66.494)
Vadeli mevduat kur farkı gideri	-	(1.047)
Toplam	(5.143)	(76.544)

DİPNOT 29 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER

	1 Ocak- 31 Aralık 2020	1 Ocak- 31 Aralık 2019
Finansal gelirler		
Kur farkı geliri	39.903	56.340
Faiz geliri	326	12.092
Diğer finansman gelirleri	17.103	-
Toplam	57.332	68.432
Finansal giderler		
Kur farkı gideri	(179.741)	(158.600)
Faiz gideri	(622.766)	(737.236)
Diğer finansman giderleri	(182.687)	(165.261)
Toplam	(985.194)	(1.061.097)

Finansal gelir ve giderler bankacılık dışındaki bölümler ile ilgilidir.

DİPNOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	2.837.819	1.690.444
Eksi: peşin ödenen vergiler	(1.672.762)	(1.339.282)
Toplam ödenecek vergiler	1.165.057	351.162

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2020 yılı için %22'dir (2019: %22). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019, 2020 yılları için Kurumlar Vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli kurumlar vergisi oranı %20'dir, dolayısıyla Grup geçici farklarının üzerinden %20 oranında ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü yaratmıştır.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Grup'a ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştiraktan elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Yurtdışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren gayrimenkuller için istisna %50 olarak revize olmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdıkları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım Teşvikleri

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %22’dir. Ancak, teşvik belgesine bağlı yatırımlar için indirimli kurumlar vergisi uygulaması mevcuttur. Yatırım Teşvik Sistemi’nde indirimli kurumlar vergisinin hesaplanmasında önem taşıyan iki unsur yatırıma katkı oranı ve vergi indirimi oranıdır. İndirimli gelir ve Kurumlar Vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların devletçe karşılanacak tutarına yatırıma katkı tutarı, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orana ise yatırıma katkı oranı olarak tanımlanmaktadır. Bu oranlar sektör ve bölgelere göre Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir. İndirimli Kurumlar Vergisi’ne ilişkin düzenlemeler 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 1 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nde yer almaktadır.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Vergi Öncesi	Vergi Gideri	Vergi sonrası	Vergi Öncesi	Vergi gideri	Vergi Sonrası
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir	449.951	(98.989)	350.962	3.988.937	(877.566)	3.111.371
Nakit akışı riskinden korunma araçları	244.226	(53.730)	190.496	(1.551.392)	341.306	(1.210.086)
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(1.519.836)	334.364	(1.185.472)	(198.879)	43.753	(155.126)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	2.396.539	-	2.396.539	706.580	-	706.580
Aktüeryal (kayıp)/kazançları	(95.080)	20.918	(74.162)	(108.110)	23.784	(84.326)
Diğer Kapsamlı Gelir	1.475.800	202.563	1.678.363	2.837.136	(468.723)	2.368.413

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Konsolide finansal tablolarda yer alan vergi öncesi kar	11.176.901	8.544.342
Ana ortaklık vergi oranına göre beklenen vergi gideri %22 (2019: %22)	(2.458.918)	(1.879.755)
Bağlı ortaklıklar vergi oranı farkları	(8.897)	3.055
Grup'un beklenen vergi gideri	(2.467.815)	(1.876.700)
Vergiden istisna diğer gelirler	156.144	51.307
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(308.750)	(56.514)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmamış geçmiş yıllar zararlarının kullanılması	1.258	1.606
Özkaynaktan pay alma yöntemiyle muhasebeleştirilen yatırımlardan elde edilen karların etkisi	337.179	322.672
Yatırım teşviklerinin etkisi	-	16.385
Diğer	11.445	(37.978)
Grup'un cari dönem vergi gideri	(2.270.539)	(1.579.222)

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TMS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TMS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20'dir.

Aynı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 (2019: %22) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Grup'un üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplamadığı geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır. Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 1.132.506 TL (31 Aralık 2019: 1.174.440 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap yılları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
2021	-	361.220
2022	428.185	439.217
2023	48.623	344.107
2024	469.619	29.896
2025	186.079	-
Toplam	1.132.506	1.174.440

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	719.275	353.154
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(318.277)	(737.000)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları/(Yükümlülükleri)	400.998	(383.846)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2020	2019
1 Ocak bakiyeleri	(383.846)	187.136
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	351.770	(685.472)
Yabancı para çevrim farkları	16.568	(110.184)
Şirket çıkışları	-	(130.356)
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	321.886	376.509
Diğer	94.620	(21.479)
31 Aralık	400.998	(383.846)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2020	Makul Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	11.394.200	13.005.806
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	467.640	294.644
Döviz alış ve satış opsiyonları	152.494	163.566
Diğer alış ve satış işlemleri	2.928.325	-
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	14.942.659	13.464.016
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	7.969.203	1.439.838
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	7.020	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	7.976.223	1.439.838
Toplam türev araçlar	22.918.882	14.903.854
31 Aralık 2019	Makul Değer	
	Varlık	Yükümlülük
Alım-satım amaçlı türev araçlar:		
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	7.835.600	7.537.430
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	585.732	260.172
Döviz alış ve satış opsiyonları	71.902	100.197
Diğer alış ve satış işlemleri	2.776.466	34
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	11.269.700	7.897.833
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	5.350.817	1.164.140
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	8.147	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	5.358.964	1.164.140
Toplam türev araçlar	16.628.664	9.061.973

Akbank, finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	65.300.985	50.475.117
Proje finansmanı ile ilgili krediler	53.711.159	50.398.684
İnşaat	26.515.968	20.827.726
Mali kuruluşlar	17.325.559	17.022.629
Küçük ölçekli işletmeler	14.278.017	15.521.011
Kimya	13.815.777	3.818.271
Diğer üretim sektörleri	8.985.032	6.546.945
Madencilik	7.713.671	7.801.926
Tekstil	7.102.241	6.212.710
Otomotiv	7.075.284	3.653.900
Gıda, toptan ve perakende ticaret	7.046.798	6.482.757
Telekomünikasyon	1.380.550	1.342.522
Diğer	48.214.932	34.854.517
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	278.465.973	224.958.715
Finansal kiralama alacakları	5.582.849	5.140.318
Kredi risk karşılığı	(16.969.515)	(12.707.080)
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	267.079.307	217.391.953

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

Cari Dönem	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
31 Aralık 2020	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
Krediler	213.080.984	13.773.709	42.847.537	1.571.173	22.537.452	1.230.180	5.582.849	394.453	284.048.822	16.969.515
1. Aşama	175.448.432	978.222	38.965.704	211.707	20.426.242	282.995	4.584.793	49.022	239.425.171	1.521.946
2. Aşama	22.596.095	3.891.095	2.482.738	232.741	1.234.179	179.518	430.345	50.977	26.743.357	4.354.331
3. Aşama	15.036.457	8.904.392	1.399.095	1.126.725	877.031	767.667	567.711	294.454	17.880.294	11.093.238
Finansal Varlıklar	114.316.005	283.486	-	-	-	-	-	-	114.316.005	283.486
Diğer	14.935.139	69.540	-	-	-	-	-	-	14.935.139	69.540
Gayrinakdi Krediler	51.435.652	492.436	-	-	-	-	-	-	51.435.652	492.436
1. ve 2. Aşama	50.496.556	124.855	-	-	-	-	-	-	50.496.556	124.855
3. Aşama	939.096	367.581	-	-	-	-	-	-	939.096	367.581
Toplam	393.767.780	14.619.171	42.847.537	1.571.173	22.537.452	1.230.180	5.582.849	394.453	464.735.618	17.814.977

Önceki Dönem	Ticari Krediler		Tüketici Kredileri		Kredi Kartı		Finansal Kiralama		Toplam	
31 Aralık 2019	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık	Bakiye	Karşılık
Krediler	174.937.877	9.980.877	32.871.448	1.362.081	17.149.390	962.411	5.140.318	401.711	230.099.033	12.707.080
1. Aşama	137.566.735	486.248	27.841.519	59.540	14.579.181	57.358	4.082.393	46.066	184.069.828	649.212
2. Aşama	25.146.239	3.188.196	3.427.255	100.130	1.540.707	67.061	484.459	63.171	30.598.660	3.418.558
3. Aşama	12.224.903	6.306.433	1.602.674	1.202.411	1.029.502	837.992	573.466	292.474	15.430.545	8.639.310
Finansal Varlıklar	101.850.036	185.359	-	-	-	-	-	-	101.850.036	185.359
Diğer	12.222.751	53.097	-	-	-	-	-	-	12.222.751	53.097
Gayrinakdi Krediler	42.699.025	297.102	-	-	-	-	-	-	42.699.025	297.102
1. ve 2. Aşama	42.440.518	232.314	-	-	-	-	-	-	42.440.518	232.314
3. Aşama	258.507	64.788	-	-	-	-	-	-	258.507	64.788
Toplam	331.709.689	10.516.435	32.871.448	1.362.081	17.149.390	962.411	5.140.318	401.711	386.870.845	13.242.638

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %5,15 (31 Aralık 2019: %6,88), %3,78 (31 Aralık 2019: %4,45), %7,69 (31 Aralık 2019: %7,19) ve %13,21'dir (31 Aralık 2019: %15,47).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2020 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait krediler için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin bilgiler:

	1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
Dönem Başı (31 Aralık 2019)	649.216	3.418.554	8.639.310
Dönem içinde eklenen krediler ve hareketleri (*)	812.953	2.006.294	650.022
Dönem içinde çıkan krediler ve hareketleri (**)	(242.522)	(994.097)	(470.437)
Kur Etkisi	61.199	404.039	-
Aşama 1 ve Aşama 2 Hareketleri			
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Model Değişimi)	233.705	-	-
Her İki Dönemde de Aşama 1 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	26.073	-	-
Aşama 1'den Aşama 2'ye Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	(39.217)	256.418	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Model Değişimi)	-	405.454	-
Her İki Dönemde de Aşama 2 Olan Krediler (Bakiye Değişimi)	-	(62.298)	-
Aşama 2'den Aşama 1'e Geçen Krediler (Aşama ve Bakiye Değişimi)	38.046	(104.929)	-
Aşama 3 Hareketleri			
Aşama 1'den Aşama 3'e Geçen Krediler	(17.507)	-	696.080
Aşama 2'den Aşama 3'e Geçen Krediler	-	(437.260)	2.024.894
Her İki Dönemde de Aşama 3 Olan Krediler (Bakiye ve Model Değişimi)	-	-	358.418
Aktiften Silinen Kredilerin Etkisi	-	(537.844)	(805.049)
Dönem Sonu (31 Aralık 2020)	1.521.946	4.354.331	11.093.238

(*) 31 Aralık 2019 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer almayıp, 31 Aralık 2020'de kredi portföyünde bulunan ve karşılık hesaplanan kredilerdir.

(**) 31 Aralık 2019 tarihinde kredi portföyü içerisinde yer alan ve karşılık hesaplanan ancak 31 Aralık 2020'de kredi portföyünde yer almayan kredilerdir.

(***) Hesaplamalar yapılırken giriş ve çıkışlar yapılarak her iki dönemde yer alan kayıtlar arasındaki geçişler hesaplanmıştır.

31 Aralık 2020 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2020	9.980.877	2.324.492	401.711	12.707.080
Brüt karşılıklar	4.995.025	1.316.920	176.214	6.488.159
Tahsilatlar	(916.709)	(414.812)	(89.154)	(1.420.675)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(285.484)	(425.247)	(94.318)	(805.049)
31 Aralık 2020	13.773.709	2.801.353	394.453	16.969.515

31 Aralık 2019 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2019	5.576.750	2.404.514	501.182	8.482.446
Brüt karşılıklar	6.203.867	844.337	89.479	7.137.683
Tahsilatlar	(561.958)	(464.870)	(45.998)	(1.072.826)
Finansal tablolardan çıkarılanlar	(1.237.782)	(459.489)	(142.952)	(1.840.223)
31 Aralık 2019	9.980.877	2.324.492	401.711	12.707.080

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 32 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 aya kadar	82.574.733	75.181.405
3 ile 12 ay arası	65.679.464	40.330.281
Cari	148.254.197	115.511.686
1 ile 5 yıl arası	90.581.839	75.734.797
5 yıldan fazla	22.660.422	21.005.152
Cari olmayan	113.242.261	96.739.949
Toplam	261.496.458	212.251.635

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlama tarihleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
3 aya kadar	124.011.508	97.452.545
3 ile 12 ay arası	61.397.260	43.842.267
1 ile 5 yıl arası	70.433.572	65.290.494
5 yıldan fazla	5.654.118	5.666.329
Toplam	261.496.458	212.251.635

Tahsili gecikmiş, değer düşüklüğüne uğramamış alacaklar için yaşlandırma analizi(*):

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
30-60 gün gecikmiş	598.530	1.253.357
60-90 gün gecikmiş	421.459	1.554.869
90 gün üzeri gecikmiş	1.165.481	-
Toplam	2.185.470	2.808.226

* BDDK'nın aldığı kararlar kapsamında gecikme gün kaynaklı İkinci Grupta sınıflanma için öngörülen gecikme süresi 30. gecikme gün sonundan 90. gecikme gün sonuna, donuk alacak olarak sınıflanma için öngörülen gecikme süresi ise 90. gecikme gün sonundan 180. Gecikme gün sonuna taşınmıştır. İlgili husus BDDK'nın aldığı 8 Aralık 2020 tarih ve 9312 sayılı kararına göre 30 Haziran 2021 tarihine kadar geçerli olacaktır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 33 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık

	31 Aralık 2020			31 Aralık 2019		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	53.209.481	129.356.513	182.565.994	29.769.128	118.639.877	148.409.005
Ticari kuruluşlar	36.839.963	53.537.708	90.377.671	20.861.510	61.873.309	82.734.819
Bankalararası mevduat	280.804	12.293.003	12.573.807	1.555.546	5.220.007	6.775.553
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	20.478.250	20.478.250	-	9.955.766	9.955.766
Diğer	1.394.100	3.051.410	4.445.510	1.410.044	3.106.320	4.516.364
Toplam	91.724.348	218.716.884	310.441.232	53.596.228	198.795.279	252.391.507

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %1,83 (31 Aralık 2019: %2,15), %0,72 (31 Aralık 2019: %0,05) ve %16,30'dur (31 Aralık 2019: %9,43).

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1 aya kadar	237.766.328	198.360.298
1-3 ay arası	39.246.102	25.385.879
3 ile 12 ay arası	15.362.756	14.182.312
1 ile 5 yıl arası	13.801.620	11.553.901
5 yıldan fazla	4.264.426	2.909.117
Toplam	310.441.232	252.391.507

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Vadesiz	91.724.348	53.596.228
3 aya kadar	192.614.949	176.547.906
3 ile 12 ay arası	15.404.683	13.797.294
1 ile 5 yıl arası	9.612.044	7.469.389
5 yıldan fazla	1.085.208	980.690
Toplam	310.441.232	252.391.507

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 34 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç (ana ortaklık payı) net dönem karının ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Pay başına kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	2,34	1,85
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	2,34	1,85
Geri alınmış paylar adedi	(190.470.000)	(190.470.000)
Geri alınmış paylardan arındırılmış pay başına kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	2,34	1,85
Geri alınmış paylardan arındırılmış pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (tam TL olarak)		
- Yüz adet adi hisse senedi	2,34	1,85
1 Kr nominal bedelli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi		
- Adi hisse senetleri	204.040.393.100	204.040.393.100

DİPNOT 35 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Üst Düzey Yöneticiler; Yönetim Kurulu Üyeleri, CEO, Genel Sekreter, Grup Başkanları, Bölüm Başkanları ve Birim Direktörleri olarak belirlenmiştir.

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir.

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	45.742	38.081
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	913	1.096
Diğer uzun vadeli faydalar	505	375
Toplam	47.160	39.552

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

36.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

36.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup’un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup’un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır. Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır.

Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

36.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunulan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank’ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark “Yabancı Para (“YP”) net genel pozisyon” olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir. Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Varlıklar	216.553.239	184.702.062
Yükümlülükler	(272.353.612)	(214.694.810)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(55.800.373)	(29.992.748)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	63.151.207	34.764.951
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	7.350.834	4.772.203

31 Aralık 2020	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	17.750.024	10.962.166	4.987.731	193.784	1.606.343
Finansal Yatırımlar	49.719.043	42.214.779	5.917.748	-	1.586.516
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	96.737.391	37.300.579	59.375.937	170	60.705
TCMB Rezervleri	39.976.266	21.355.079	16.583.250	-	2.037.937
Ticari Alacaklar	773.171	358.785	349.153	503	64.730
Diğer Aktifler	11.597.344	7.434.192	4.115.677	68	47.407
Toplam varlıklar	216.553.239	119.625.580	91.329.496	194.525	5.403.638
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	60.313.498	48.383.812	11.884.595	-	45.091
Müşteri Mevduatları	202.387.245	114.548.411	63.647.373	4.828.016	19.363.445
Ticari Borçlar	489.811	345.958	117.179	1.278	25.396
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	9.163.058	5.285.955	3.684.809	118.462	73.832
Toplam yükümlülükler	272.353.612	168.564.136	79.333.956	4.947.756	19.507.764
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	63.151.207	58.006.131	(13.695.693)	4.683.301	14.157.468
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	7.350.834	9.067.575	(1.700.153)	(69.930)	53.342

31 Aralık 2020 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 1.138.291 TL'dir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

31 Aralık 2019	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	22.368.133	11.720.587	8.006.380	2.044.154	597.012
Finansal Yatırımlar	42.169.122	35.762.261	5.451.050	0	955.811
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	85.166.689	36.364.679	48.704.558	21	97.431
TCMB Rezervleri	25.808.586	15.377.023	9.277.376	0	1.154.187
Ticari Alacaklar	674.130	303.192	330.038	2.391	38.509
Diğer Aktifler	8.515.402	5.712.945	2.707.410	85	94.962
Toplam varlıklar	184.702.062	105.240.687	74.476.812	2.046.651	2.937.912
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen					
Menkul Kıymetler	49.960.071	41.136.439	8.814.696	0	8.936
Müşteri Mevduatları	158.867.209	90.653.462	58.377.522	4.061.118	5.775.107
Ticari Borçlar	412.303	288.168	103.806	367	19.962
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	5.455.227	2.430.269	2.965.486	2.838	56.634
Toplam yükümlülükler	214.694.810	134.508.338	70.261.510	4.064.323	5.860.639
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	34.764.951	31.083.116	(1.258.919)	2.012.918	2.927.836
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	4.772.203	1.815.465	2.956.383	(4.754)	5.109

31 Aralık 2019 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 1.831.974 TL'dir.

Banka'nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.1 Döviz Kuru Riski (devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

31 Aralık 2020	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	251.290	(251.290)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	251.290	(251.290)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	(31.351)	31.351
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	(31.351)	31.351
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	(152)	152
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	(152)	152
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(2)	2
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(2)	2
31 Aralık 2019		
	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	306.608	(306.608)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	306.608	(306.608)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	21.565	(21.565)
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	21.565	(21.565)
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	1.045	(1.045)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	1.045	(1.045)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(700)	700
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(700)	700

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**36.1.1.2 Faiz Oranı Riski**

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riskine açıktır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbirlere ek olarak riskten korunma amaçlı türev işlemler aracılığıyla da yönetmektedir.

Değişken faiz oranlı alınan krediler Grup'u nakit akım faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Sabit oranlı alınan krediler Grup'u makul değer faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. 2020 ve 2019 yılı içerisinde Grup'un değişken faiz oranlı kredileri TL, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini cinsindendir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin faiz pozisyonu tablosu aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2020 31 Aralık 2019**Sabit faizli finansal araçlar**

Finansal varlıklar	1.047.202	566.479
Vadeli mevduat	1.047.202	566.479
Finansal borçlar	3.790.031	3.559.543

Değişken faizli finansal araçlar

Finansal borçlar	1.754.828	619.496
------------------	-----------	---------

Grup tarafından bankacılık dışı endüstriyel bölümleri için mevcut pozisyonların yenilenmesi, alternatif finansman ve riskten korunma dikkate alınarak değişken faizli banka kredileri için çeşitli senaryolar oluşturulmuştur. Bu senaryolara göre:

31 Aralık 2020 tarihinde TL biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem zararı bulunmamaktadır (31 Aralık 2019: bulunmamaktadır).

31 Aralık 2020 tarihinde ABD Doları biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık (6.452) TL (31 Aralık 2019: (6.195) TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2020 tarihinde Avro biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem zararı bulunmamaktadır (31 Aralık 2019: bulunmamaktadır).

Başlıca Gösterge Faiz Oranları Reformu kapsamında 2021 başından itibaren referans faiz oranları dönüşümüne geçilecek, Libor başta olmak üzere mevcutta kullanılan gösterge faizlerin yerine yeni kabul edilecek alternatif faiz oranları kullanılacaktır. Bankaların mali tablolarında gösterge faiz oranlarına endeksli menkul kıymetler, krediler gibi değişken faizli aktiflerinin yanında ihraç edilen kıymetler, alınan krediler ve türev işlemler gibi yükümlülükleri ve bilanço dışı enstrümanları bulunmaktadır. Söz konusu reformun uygulanmasına ilişkin Eylül 2019 ve Aralık 2020'de yayımlanan düzenlemeler ile değişikliklerin erken uygulanmasına izin verilirken, riskten korunma muhasebesinin nakit akışlarının belirlenmesi ve işlemlerin sonlandırılmasıyla ilgili uygulamalara geçici bir süreyle muafiyet tanınmıştır. Faiz oranı reformunun finansal tabloların üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi ve reforma uyum çalışmaları kapsamında çalışma grubu kurulmuştur. Reform değişiklikleri erken uygulanmamış olup, gelişmeler çalışma grubu tarafından takip edilmektedir.

36.1.1.3 Likidite Riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme yeteneğinden oluşmaktadır. Grup, iş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esnekliği "amaçlamıştır."

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.3 Likidite Riski (Devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Akbank'ın aktif-pasif yönetiminin en temel hedeflerinden birisi Akbank'ın likidite gereksinimlerini sağlayacak fonları hazır bulundurmaktır. Bunu sağlamak için yeterli miktarda kısa vadeli fonlar hazır bulundurulmaktadır. Akbank'ın en önemli fon kaynakları, çok büyük ölçüde faiz getirili varlıklara plase edilen Özkaynak, yaygın ve istikrarlı mevduat tabanı ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan orta ve uzun vadeli kredilerdir.

Mevduatın ortalama vadesinin kısa olmasına karşın, esasen geniş bir tabana yayılmış olup, çok büyük bir bölümü vadelerinde sürekli olarak yenilenmektedir; dolayısıyla Akbank için mevduatlar istikrarlı ve uzun vadeli bir kaynak oluşturmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	310.441.232	311.656.800	238.502.036	39.246.102	15.362.755	15.181.382	3.364.525
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	67.258.898	74.562.435	3.337.823	4.759.521	22.995.826	30.732.416	12.736.849
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	429.862	429.862	429.862	-	-	-	-
	378.129.992	386.649.097	242.269.721	44.005.623	38.358.581	45.913.798	16.101.374

31 Aralık 2019							
Yükümlülükler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri
Müşteri mevduatları	252.391.507	253.584.157	198.801.601	25.385.879	14.182.312	12.294.248	2.920.117
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	54.529.896	60.236.410	4.913.399	4.262.874	15.586.740	22.513.357	12.960.040
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	150.754	150.754	150.754	-	-	-	-
	307.072.157	313.971.321	203.865.754	29.648.753	29.769.052	34.807.605	15.880.157

ii) Diğer endüstriyel bölümü

Aşağıdaki tablo Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin bilanço tarihi itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	4.768.602	4.940.018	838.337	2.384.212	1.717.469	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	1.312.348	2.136.242	108.390	341.840	1.163.872	522.140
Ticari borçlar	4.903.252	5.003.087	4.036.029	967.058	-	-
Diğer borçlar	105.281	105.281	78.605	26.676	-	-
	11.089.483	12.184.628	5.061.361	3.719.786	2.881.341	522.140

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.3 Likidite Riski (Devamı)

ii) Diğer endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2019	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	4.179.039	4.798.940	1.618.542	914.386	2.266.012	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	1.231.902	2.112.521	102.686	325.407	578.788	1.105.640
Ticari borçlar	3.995.658	3.991.324	3.239.712	751.612	-	-
Diğer borçlar	129.079	121.511	86.160	15.826	19.525	-
	9.535.678	11.024.296	5.047.100	2.007.231	2.864.325	1.105.640

36.1.1.4 Kredi Riski

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Bankacılık endüstriyel bölümüne göre kredi riski Akbank'ın taraf olduğu sözleşmelerde karşı tarafın sözleşmelerin şartlarını yerine getirmeme risk unsurunu taşır. Akbank kredilendirme işlemlerinde kredi riskini risk sınırlandırmasına tabi tutmak amacıyla karşı taraflara kredi limitleri belirlemekte ve bu limitlerin ötesinde kredi tahsisi yapmamaktadır. Kredi limitleri her bir bireysel müşteri, şirket, şirketler grubu, risk grupları için ürün bazında ayrı ayrı belirlenmektedir. Kredi limitleri belirlenirken müşterilerin mali gücü, ticari kapasiteleri, sektörleri, coğrafi bölgeleri, sermaye yapıları gibi bir çok kriter bir arada değerlendirilmektedir. Müşterilerin mali yapılarının incelenmesi, ilgili mevzuat uyarınca alınan hesap durumu belgeleri ve diğer bilgilere dayanılarak yapılmaktadır. Genel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ve müşterilerin mali bilgilerinde ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi neticesinde daha önce belirlenen kredi limitleri sürekli olarak revize edilmektedir. Kredi limitleri için müşteri bazında belirlenen çeşit ve tutarda teminatlar sağlanmaktadır.

Kredilendirme işlemlerinde ürün ve müşteri bazında belirlenen limitler esas alınmakta, risk ve limit bilgileri sürekli olarak kontrol edilmektedir.

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi ve benzeri diğer sözleşmeler cinsinden tutulan pozisyonlar üzerinde kredi riski ve piyasa risklerine karşı tesis edilmiş risk kontrol limitleri bulunmaktadır.

Özellikle döviz ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanabilecek kredi risklerini karşılamak ve kontrol etmek amacıyla gerektiğinde vadeli işlemler de gerçekleştirilmektedir.

Akbank tazmin edilen gayrinakdi kredileri vadesi geldiği halde ödenmeyen krediler ile aynı risk ağırlığına tabi tutmaktadır. Kredi riski, nakit ve gayrinakit her türlü karşı taraf riski taşıyan sözleşmeler ve pozisyonlar için geniş kapsamlı olarak tanımlanmakta ve yönetilmektedir.

Yenilenen ve yeniden itfa planına bağlanan krediler Akbank tarafından Akbank'ın kredi risk yönetimi ve takibi ilkelerine göre izlemeye alınmaktadır. İlgili müşterinin finansal durumu ve ticari faaliyetleri sürekli analiz edilmekte ve yenilenen plana göre anapara ve faiz ödemelerinin yapılıp yapılmadığı ilgili birimler tarafından takip edilmektedir.

Akbank'ın risk yönetim anlayışı çerçevesinde uzun vadeli taahhütlerin kısa vadeli taahhütlere oranla daha fazla kredi riskine maruz kaldığı kabul edilmekte ve uzun vadeli riskler için risk limiti belirleme, teminatlandırma gibi hususlar kısa vadeli risklere oranla daha geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır.

Akbank'ın yurtdışında yürütmekte olduğu bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri ilgili ülkelerin ekonomik koşulları, müşteri ve kuruluşların faaliyetleri çerçevesinde önemli bir risk oluşturmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

Akbank, ulusal ve uluslararası bankacılık piyasasında aktif bir katılımcı olarak diğer finansal kurumların finansal faaliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

Akbank, kredi kalitesini değerlendirerek tüm borçlu ve karşı taraf için bir içsel derecelendirme notu belirlemektedir. Risk analizleri Basel II İleri Derecede İçsel Derecelendirme Yöntemi (Advanced IRB) standartlarına uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş scoring sistemlerinin yardımıyla karşı tarafın temerrüde düşme olasılığı hesaplanmakta ve kurumsal, ticari, KOBİ, tüketici ve kredi kartı için ayrı ayrı derecelendirme (rating) sistemleri oluşturulmaktadır.

Akbank, farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş derecelendirme sistemleri vasıtasıyla müşterilerin temerrüde düşme olasılıklarını hesaplamaktadır. Aşağıdaki tabloda derecelendirme sistemleri kullanılarak sınıflanmış kredilerin konsantrasyon bilgisi verilmiştir.

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ortalama üstü	41,66%	43,72%
Ortalama	38,21%	41,21%
Ortalama altı	15,92%	11,11%
Derecelendirilmeyen	4,21%	3,96%

Bankacılık endüstriyel bölümünün kredi riskine maruz maksimum tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	55.626.018	44.547.892
Kredi ve avanslar	267.079.307	217.391.953
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	62.583.636	48.541.904
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	199.307.274	164.111.441
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	5.188.397	4.738.608
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	9.179.412	7.264.839
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	14.889.163	11.166.945
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	7.969.203	5.350.817
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	100.092.103	83.089.971
Diğer varlıklar	6.923.738	4.511.155
Toplam	461.758.944	373.323.572

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait menkul kıymet Gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıkların Moody's derecelendirme analizi aşağıdaki gibidir:

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2020	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	-	2.164.729	-	2.164.729
Aa1, Aa2, Aa3	-	368.419	-	368.419
A1, A2, A3	-	132.687	-	132.687
Baa1, Baa2, Baa3	-	182.920	-	182.920
Ba1	-	94.248	-	94.248
Ba2	-	56.374	-	56.374
Ba3	19.470	1.323	-	20.793
B1, B2, B3	252.771	55.149.071	41.872.678	97.274.520
C ve Altı	3.941	-	-	3.941
NR	-	69.655	-	69.655
Toplam	276.182	58.219.426	41.872.678	99.695.765

31 Aralık 2019	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan	İtfa edilmiş maliyetinden tutulan	Toplam
Aaa	170.485	2.319.297	334.259	2.824.041
Aa1, Aa2, Aa3	-	275.375	-	275.375
A1, A2, A3	-	272.190	-	272.190
Baa1, Baa2, Baa3	-	132.165	-	132.165
Ba1	-	-	-	-
Ba2	-	-	-	-
Ba3	-	-	-	-
B1, B2, B3	137.668	64.525.419	15.231.266	79.894.353
Toplam	308.153	67.524.446	15.565.525	83.398.124

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların coğrafi bölgelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü (devamı)

31 Aralık 2020	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	43.253.151	2.519.706	9.445.313	407.848	55.626.018
Kredi ve avanslar	255.218.651	106.034	11.158.825	595.797	267.079.307
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	62.583.636	-	-	-	62.583.636
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	187.446.618	106.034	11.158.825	595.797	199.307.274
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	5.188.397	-	-	-	5.188.397
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	9.179.412	-	-	-	9.179.412
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	7.293.386	-	7.548.958	46.819	14.889.163
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	33.881	-	7.935.322	-	7.969.203
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	97.149.101	2.164.729	778.274	-	100.092.104
Diğer varlıklar	6.923.737	-	-	-	6.923.737
Toplam	419.051.319	4.790.469	36.866.692	1.050.464	461.758.944

31 Aralık 2019	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	27.579.823	4.634.554	11.893.974	439.541	44.547.892
Kredi ve avanslar	208.508.507	2.428	8.327.859	553.159	217.391.953
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	48.541.904	-	-	-	48.541.904
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	155.227.995	2.428	8.327.859	553.159	164.111.441
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	4.738.608	-	-	-	4.738.608
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7.264.839	-	-	-	7.264.839
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	5.378.666	1.118	5.734.846	52.315	11.166.945
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	-	-	5.350.817	-	5.350.817
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal varlıklar ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	79.750.267	2.319.297	816.138	204.269	83.089.971
Diğer varlıklar	4.511.154	-	-	-	4.511.154
Toplam	332.993.256	6.957.397	32.123.634	1.249.284	373.323.571

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Finansal Kuruluşlar	Kamu Sektörü	Toptan ve Perakende Ticaret	İmalat Sanayi	Diğer	Bireysel Müşteriler	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	55.626.018	-	-	-	-	-	55.626.018
Kredi ve avanslar	16.310.380	4.200.482	31.929.420	87.549.284	64.506.105	62.583.636	267.079.307
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	16.235.571	4.200.278	31.615.548	85.208.254	62.047.623	-	199.307.274
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	-	-	-	-	-	62.583.636	62.583.636
<i>Finansal kiralama alacakları</i>	74.809	204	313.872	2.341.030	2.458.482	-	5.188.397
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	243.561	189.938	-	-	8.745.913	-	9.179.412
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan türev finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Riskten koruma amaçlı türev finansal varlıklar	7.607.792	-	-	-	7.261.550	19.821	14.889.163
Türev araçlar	7.969.203	-	-	-	-	-	7.969.203
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir yansıtılan finansal var. ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar	10.583.726	86.782.757	-	2.460.508	265.113	-	100.092.104
Diğer varlıklar	6.923.737	-	-	-	-	-	6.923.737
31 Aralık 2020	105.264.417	91.173.177	31.929.420	90.009.792	80.778.681	62.603.457	461.758.944
31 Aralık 2019	91.154.236	69.657.501	27.207.406	68.064.873	68.658.025	48.581.530	373.323.571

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.4 Kredi Riski (devamı)

ii) Diğer endüstriyel bölümler

Grup'un bankacılık endüstriyel bölümü haricinde faaliyet gösteren şirketlerin kredi riski, nakit ve nakit benzeri değerler, türev finansal araçlar, bankalarda tutulan mevduatlardan ve tahsil edilmemiş alacaklar ile sorumlu kılınan işlemleri içine alan kredi riskine maruz kalan müşterilerden oluşmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer endüstriyel bölümlerine ait finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

	Ticari	Sigorta	Diğer	Bankalardaki	Türev
31 Aralık 2020	alacaklar	faaliyetlerinden alacaklar	alacaklar (*)	mevduat	araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D)	1.846.121	-	156.927	1.796.846	60.516
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.587.382	-	156.927	1.796.846	60.516
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	258.739	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	68.160	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(68.160)	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

	Ticari	Sigorta	Diğer	Bankalardaki	Türev
31 Aralık 2019	alacaklar	faaliyetlerinden alacaklar	alacaklar (*)	mevduat	araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D)	1.625.436	-	157.343	733.902	110.902
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.493.247	-	157.343	733.902	110.902
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	132.189	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	57.515	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü	(57.515)	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.5 Riske Maruz Değer

Stres testleri olağanüstü durumlarda oluşabilecek zararların boyutlarına dair göstergeler sağlar. Akbank Risk Yönetimi bölümü tarafından yapılan stres testi Akbank’ın piyasa riski politikalarında da öngörüldüğü üzere faiz oranı stres testini içermektedir. Alım-satım portföyü dışında kalan tüm bankacılık işlemleri için faiz oranı riski bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski altında takip edilmektedir. Stres testinin sonuçları Aktif Pasif Komitesi (APKO) tarafından incelenmektedir.

Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski hesaplaması ve raporlaması 23 Ağustos 2011 tarih ve 28034 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemiyle Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik” uyarınca aylık olarak yapılmaktadır.

31 Aralık 2020 ve 2019 itibarıyla hesaplamaya konu bilanço kalemlerinin gerçeğe uygun değerlerindeki değişimi ölçmek için Türk Lirası ve yabancı para üzerine 500 ve 200 baz puanlık şokların etkisi aşağıdaki gibidir;

Para Birimi	Uygulanan Şok (+/- x baz puan)	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
		Kazançlar /Kayıplar	Kazançlar /Özkaynaklar - Kayıplar /Özkaynaklar	Kazançlar /Kayıplar	Kazançlar /Özkaynaklar - Kayıplar /Özkaynaklar
TL	(400)	3.613.453	%4,97	3.588.028	%5,69
TL	500	(4.110.166)	%(5,65)	(4.027.453)	%(6,38)
ABD Doları	(200)	231.365	%(0,32)	922.614	%(1,46)
ABD Doları	200	(359.087)	%(0,49)	(882.350)	%(1,40)
Avro	(200)	1	%(0,00)	(35.477)	%(0,06)
Avro	200	45.437	%(0,06)	(828.729)	%(1,31)
Toplam (Negatif Şoklar için)		3.844.819	%5,29	4.475.165	%7,09
Toplam (Pozitif Şoklar için)		(4.423.816)	%(6,08)	(5.738.532)	%(9,09)

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.1.5 Riske Maruz Değer (devamı)

Akbank kur riski ve faiz oranı risklerini piyasa riskini oluşturan en önemli iki bileşen olarak değerlendirmektedir. Piyasa riski “içsel model” ve “standart metot” olmak üzere iki ayrı yöntem ile ölçülmektedir.

“İçsel model”e göre piyasa riski, değişik risk faktörlerini dikkate alan Riske Maruz Değer (“RMD”) yaklaşımıyla ölçülmektedir, RMD hesaplamalarında, varyans-kovaryans, tarihsel benzetim ve Monte Carlo simülasyonu metotları kullanılmaktadır. Kullanılan yazılım ileri verim eğrisi ve volatilité modelleri ile hesaplamalar yapabilmektedir, RMD modeli, %99 güven aralığı ve 10 günlük elde tutma süresi varsayımlarına dayanmaktadır. Piyasa riski menkul kıymetler portföyü bazında ve kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve Banka Üst Düzey Risk Komitesi’ne raporlanmaktadır. Banka Üst Düzey Risk Komitesi piyasa riski ile ilgili olarak limitler belirlemektedir ve piyasa koşullarına göre sürekli olarak limitler gözden geçirilmektedir. Belirlenen limitlerin uygulanması yetki sınırlandırmalarına tabi tutulmakta ve böylece kontrol etkinliği artırılmaktadır.

RMD analizleri, senaryo analizleri ve stres testleri ile desteklenerek beklenmedik ve gerçekleşme olasılığı düşük ancak etkisi büyük olayların ve piyasalardaki dalgalanmaların etkilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Model çıktılarının geriye dönük testleri düzenli olarak yapılmaktadır.

“Standart metotda göre piyasa riski, menkul kıymetler portföyü bazında ve Grubun kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve üst düzey yönetime raporlanmaktadır.

36.1.2 Sermaye Risk Yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup’un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup’un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirler, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Grup sermayeyi net borç/yatırılan sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Net borç, hazır değerlerin ve vergi yükümlülüklerinin (cari dönem ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri) toplam yükümlülük tutarından düşülmesiyle hesaplanır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

36.1.2 Sermaye Risk Yönetimi (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla net borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

Bin TL	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam borçlar	424.475.480	339.870.436
Nakit ve nakit benzerleri	19.828.118	22.447.203
Net borç	404.647.362	317.423.233
Özkaynak	76.782.894	66.477.443
Yatırılan sermaye(*)	481.430.256	383.900.676
Net borç/yatırılan sermaye oranı	84%	83%

(*) Yatırılan sermaye, özkaynak ve net borç toplamından oluşmaktadır.

36.1.3 Riskten Koruma İşlemlerine İlişkin Açıklamalar

a) Net yatırım riskinden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

Grup, bağlı ortaklığı olan Akbank AG'nin net yatırım değerinin 787 milyon EURO (31 Aralık 2019: 320 milyon EURO) tutarındaki bölümü nedeniyle oluşan kur farkı riskinden korunmak amacıyla net yatırım riskinden korunma stratejisi uygulamaktadır. Banka tarafından kullanılan sendikasyon kredilerinin 787 milyon EURO tutarındaki kısmı "riskten korunma aracı" olarak belirlenmiştir.

b) Gerçeğe uygun değerden korunma muhasebesine ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2020 itibarıyla yapılan ölçümlerde gerçeğe uygun değer riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

c) Nakit akış riskinden korunma amaçlı işlemlere ilişkin bilgiler:

31 Aralık 2020 itibarıyla yapılan ölçümlerde nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte riskten korunma aracının sona ermesi, gerçekleşmesi, satılması, riskten korunma muhasebesinin sonlandırılması veya etkinlik testlerinin sonuçlarının etkin olmaması nedeniyle riskten korunma muhasebesi devam etmeyen işlemlere ilişkin tutarlar materyal olmayan seviyededir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Finansal araçların tahmini makul değerleri, Holding, Bağlı Ortaklıkları ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmininde piyasa verilerinin yorumlanmasında takdir kullanılır. Sonuç olarak, burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Grup'un makul değeri belirlenebilen finansal araçların makul değerlerinin, tahmininde aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen döviz cinsinden olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Kasa ve banka ve banka mevduatları dahil, maliyet bedeli ile gösterilen finansal varlıkların makul değerlerinin, kısa vadeli olmaları ve alacak kayıplarının ihmal edilebilir olması dolayısıyla kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Menkul kıymet yatırımlarının makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Ticari alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve ilgili beklenen kredi zararları ile birlikte kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Banka kredileri ve diğer parasal yükümlülüklerin makul değerlerinin, kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Döviz cinsinden olan uzun vadeli krediler dönem sonu kurlarından çevrilir ve bundan dolayı makul değerleri kayıtlı değerlerine yaklaşmaktadır.

Ticari borçlar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve bu şekilde kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Türev araçlar

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Bankacılık

TFRS 13, gerçeğe uygun değer hesaplamalarına baz olan değerlendirme tekniklerinde kullanılan verilerin gözlemlenebilir olup olmadıklarına göre değerlendirme teknikleri sınıflandırmasını belirlemektedir.

Gerçeğe uygun değere ilişkin söz konusu sınıflandırma aşağıdaki şekilde oluşturulmaktadır:

- Özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar (1'inci seviye)
- 1'inci seviyede yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler (2'nci seviye)
- Varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (3'üncü seviye).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Bankacılık(devamı)

Söz konusu ilkelere göre 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihi itibarıyla Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlık ve borçlarının gerçeğe uygun değer sıralaması aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Cari Dönem - 31 Aralık 2020	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	189.938	-	-	189.938
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	305.711	-	-	305.711
- Diğer Finansal Varlıklar*	280.008	1.095.936	7.342.909	8.718.853
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire				
Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	44.420.223	-	-	44.420.223
- Diğer Finansal Varlıklar	11.758.112	2.041.091	-	13.799.203
Vadeli Mevduatlar	16.348	-	-	16.348
Türev Finansal Varlıklar				
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	4.738.479	-	4.738.479
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	1.897	18.178.506	-	18.180.403
Krediler	-	267.079.307	-	267.079.307
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)				
- Devlet Borçlanma Senetleri	41.444.027	-	-	41.444.027
- Diğer Finansal Varlıklar	428.651	-	-	428.651
Toplam Varlıklar	98.844.915	293.133.319	7.342.909	399.321.143
Türev Finansal Yükümlülükler	54	14.903.800	-	14.903.854
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	678.869	-	678.869
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	54	14.224.931	-	14.224.985
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler				
- Müşteri Mevduatları	-	239.101.954	-	239.101.954
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	71.339.278	-	71.339.278
Toplam Yükümlülükler	54	325.345.032	-	325.345.086

(*) 3. Seviye olarak değerlendirilen gerçeğe uygun değeri kar/zarara yansıtılan finansal varlığın gerçeğe uygun değeri, çeşitli değerlendirme yöntemleri içeren çalışma sonuçlarına istinaden belirtilmiştir. Söz konusu değerlendirme çalışmasında yer alan temel varsayımlardaki olası değişiklikler kredinin taşınan değerini etkileyebilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (Devamı)

Önceki Dönem - 31 Aralık 2019	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarar'a Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	274.722	-	-	274.722
- Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler	232.764			232.764
- Diğer Finansal Varlıklar	58.216	401	6.723.419	6.782.036
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar				
- Devlet Borçlanma Senetleri	51.703.078	-	-	51.703.078
- Diğer Finansal Varlıklar	13.803.815	2.017.553	-	15.821.368
Türev Finansal Varlıklar				
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	2.127.012	-	2.127.012
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	774	14.500.878	-	14.501.652
Krediler*	-	217.391.953	-	217.391.953
İtfa Edilmiş Maliyeti İle Ölçülen Finansal Varlıklar (Net)				
- Devlet Borçlanma Senetleri	14.030.740	-	-	14.030.740
- Diğer Finansal Varlıklar	1.534.785	-	-	1.534.785
Toplam Varlıklar	81.638.894	236.037.797	6.723.419	324.400.110
Türev Finansal Yükümlülükler				
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	-	901.104	-	901.104
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	311	8.160.558	-	8.160.869
Gerçeğe Uygun Değerinden Gösterilen Finansal Yükümlülükler				
- Müşteri Mevduatları	-	198.306.881	-	198.306.881
-Bankalararası para piyasası mevduatları, alınan fonlar ve borçlanma senetleri	-	54.084.626	-	54.084.626
Toplam Yükümlülükler	311	261.453.169	-	261.453.480

(*) 3. Seviye olarak değerlendirilen kredinin gerçeğe uygun değeri, çeşitli değerlendirme yöntemleri içeren çalışma sonuçlarına istinaden belirlenmiştir. Söz konusu değerlendirme çalışmasında yer alan temel varsayımlardaki olası değişiklikler kredinin taşınan değerini etkileyebilmektedir. Krediler bakiyesi net gösterilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 3. Seviyedeki finansal varlıkların hareket tablosuna yer verilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Dönem başı bakiyesi	6.723.419	6.690.208
Değerleme Farkı(*)	619.490	759.654
Transfer	-	(726.443)
Dönem sonu Bakiyesi	7.342.909	6.723.419

(*) Söz konusu değer artışı LYY Telekomünikasyon A.Ş.'nin Satış Amaçlı Elde Tutulan Varlıklarda takip edilen kısmında cari dönemde gerçekleşen 477.249 TL değer azalışı ile birlikte değerlendirildiğinde, varlıkta 142.241 TL net değer artışı olmuştur.

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklarda sınıflandırılan hisse senetleri, maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Cari yılda ve geçmiş yılda seviyeler arasında herhangi bir transfer olmamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

31 Aralık 2020	Not	İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen Finansal Yatırımlar	Krediler ve alacaklar (nakit ve nakit benzerleri dahil)	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri	Gerçeğe uygun Değeri
Finansal varlıklar							
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	19.828.118	-	-	19.828.118	19.828.118
Ticari alacaklar	9	-	1.846.121	-	-	1.846.121	1.846.121
Diğer finansal varlıklar (*)	6,10	41.873.322	8.383.515	58.219.426	-	108.476.263	108.554.879
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	32	-	267.079.307	-	-	267.079.307	281.976.440
Finansal yükümlülükler							
Finansal borçlar	7	-	-	-	72.261.198	72.261.198	72.261.198
Ticari borçlar	9	-	-	-	5.023.674	5.023.674	5.023.674
Diğer finansal yükümlülükler (**)	10	-	-	-	13.519.777	13.519.777	13.519.777
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	-	-	-	310.441.232	310.441.232	310.577.115

31 Aralık 2019

Finansal varlıklar							
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	22.447.203	-	-	22.447.203	22.447.203
Ticari alacaklar	9	-	1.625.436	-	-	1.625.436	1.625.436
Diğer finansal varlıklar (*)	6,10	15.566.111	5.792.542	67.524.446	-	88.883.099	88.894.295
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	32	-	217.391.953	-	-	217.391.953	228.831.850
Finansal yükümlülükler							
Finansal borçlar	7	-	-	-	58.084.781	58.084.781	58.084.781
Ticari borçlar	9	-	-	-	3.995.658	3.995.658	3.995.658
Diğer finansal yükümlülükler (**)	10	-	-	-	9.452.894	9.452.894	9.452.894
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	33	-	-	-	252.391.507	252.391.507	252.169.296

(*) Diğer finansal varlıklar, diğer alacaklar, gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul kıymetler, vadeli mevduatlar ve itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen tutulacak menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

(**) Diğer finansal yükümlülükler diğer borçlardan oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

31 ARALIK 2020 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 38 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Grup'un bağlı ortaklıklarından Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş.'nin (Teknosa) 22 Şubat 2021 tarihli Yönetim kurulu toplantısında alınan karar kapsamında; Teknosa tarafından gerçekleştirilecek bedelli sermaye artırımında ihraç ve halka arz edilecek 91.000.000 TL nominal değerli paylardan her 1 TL nominal değere isabet eden payların 3 TL yeni pay alma hakkı kullanım fiyatı üzerinden satılması neticesinde, bedelli sermaye artırımından en az 273 milyon TL brüt halka arz geliri elde edileceği öngörülmektedir. Aynı tarihli özel durum açıklamasında Sabancı Holding, Teknosa'nın sermaye artırımında yeni pay alma haklarının tamamen ve nakden kullanılacağını taahhüt ederek Teknosa'ya asgari 136,5 milyon Türk Lirası sermaye sağlayacağını duyurmuştur.

Grup'un İş ortaklıklarından Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş.'nin (AvivaSA) sermayesinin Aviva Grubu'na (Aviva International Holdings Ltd) ait %40'ını temsil eden 72.000.006,72 TL nominal değerli paylarının tamamının Ageas Grubu tarafından devralınması konusunda anlaşmaya varılmıştır. Taraflar arasındaki Hisse Alım Sözleşmesinde belirlenen kapanış koşullarının yerine getirilmesini takiben, Aviva'ya ait AvivaSA paylarının Ageas'a devri gerçekleşecektir. Sabancı Holding ve Ageas arasında imzalanan Hissedarlar Sözleşmesinin yürürlüğü, gerekli izin ve onayların alınması da dahil olmak üzere, ilgili sözleşmelerde belirlenen kapanış koşullarının yerine getirilmesine bağlı olup, tüm bu sürecin en geç 2021 yıl sonunda tamamlanmış olması öngörülmektedir. Süreç tamamlandığında Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş., TFRS 10 kapsamında tam konsolidasyon yöntemi ile Grup finansal tablolarına dahil edilecektir.